

Tfs

TIDSKRIFT
FÖR
SCHACK

NR 6 ÅRGÅNG 95 1989

Fyra segrare i SM!

Fr v Jan Johansson, Richard Wessman, Lars-Åke Schneider och Ralf Åkesson – de två förstnämnda med IM-resultat – delade segern i SM.
Stort reportage i detta nummer!

Tidskrift för Schack är officiellt organ och medlemsblad för Sveriges Schackförbund.

Ägare: Sveriges Schackförbund.

Redaktör och ansvarig utgivare: Bo Plato, Gethornskroken 21, 281 49 Hässleholm, tel 0451/128 50, telefax 0451/147 90.

Ekonomi och administration: Lennart Friberg, Näktergalen 29, 222 48 Lund, tel 040/46 55 76.

SSF:s Tfs-kommitté: Hakon Persson, Bo Plato och Lennart Friberg.

Prenumerationer: Samtliga prenumeranter är medlemmar av Tidskrift för Schacks Kamratförbund. Prenumerationsavgiften för 1989 är för medlemmar i Sveriges Schackförbund 160:–, för övriga 200:–.

Annonsspriser: Helsida 2 000:–, halvsida 1 200:–, kvartssida 700:–, sista sidan av omslaget 3 000:–.

För annonsörer som sysslar med schacklig verksamhet utgår 50 % rabatt.

Postgiro: 60 46 34-6.

Bankgiro: 54 41-15 33.

All korrespondens sänds till någon av ovan angivna adresser.

Tryck: Norra Skåne Offset, Hässleholm

Innehåll

SM: Sundsvall 1989	233	Kjell Krantz kommenterar	259
SM: Overturen är över	234	Dödsfall	263
SM: Dagbok	242	Ungdomssidorna	264
SM: Dubbelt Luleå i M-Elit	246	Landskampen mot Danmark	271
SM: Särspel även i JSM	250	Europacupen: Wasa vann igen	276
SM: Vädringspaus	252	Problem	278
SM: Wiander otippad segrare	254	Studier	279
SM: Kongressen	256	Kombinationen	280
World Cup V	258	Nya elolistan	IV

Omslagsfoto: Sundsvalls Tidning

Nästa nummer

beräknas vara ute i mitten av september. Det kommer att innehålla en fyllig resultatlista från SM, en första rapport från World Cup i Skellefteå, Nordiska mästerskapet mm. Manusstopp: 21 augusti!

Sundsvall 1989

På senare år har deltagarna i SM blivit bortskämda med väl planerade och föredömligt organiserade tävlingar. Man har vant sig vid en hög standard som har kunnat upprätthållas tack vare uppoffrande arbete och i vissa fall stora kostnader.

Tyvärr måste man konstatera att Sundsvall 1989 föll ur ramen. Orsakerna härtill var flera:

□ Medelpads Schackförbund är ett litet och fattigt förbund. Inför årets SM hade man många problem att brottas med. Folk ställde inte upp i nödvändig omfattning, den tilltänkta lokalen kunde inte disponeras och logisituationen komplicerades av konkurrerande evenemang. Till detta kom en stark oro för ekonomin, ytterligare understruken av det faktum att SM i Norrköping i fjol gick med ett underskott på 100 000 kronor.

Konsekvensen blev otillräckliga förberedelser, en starkt underbemannad och orutinerad funktionärsstab – samt en flod av missnöjesyttringar från spelare, ledare och journalister.

□ Klagomålen var berättigade. Spelarna i de lägre klasserna ska t ex inte sitta så trångt att de måste ha protokollboken i knäet, en rondstart ska inte vara tre timmar försenad, resultatredovisningen ska inte dröja ett halvt dygn. Det måste finnas en viss spelarservice, analysrum, demonstrationsbräden, fungerande telefoner i pressrummet etc.

Till arrangörernas heder ska sägas att man gjorde sitt bästa för att avhjälpa bristerna. Tack vare många goda insatser började det under andra veckan att likna ett riktigt SM.

Men skadan var redan skedd.

□ Vad kan man dra för lärdomar?

Frågan är om inte Sveriges Schackförbund måste ta på sig en aktivare roll och inte som hittills överlåta allt ansvar åt de lokala arrangörerna. Förbundet kan – och bör – knappast detaljstyra verksamheten. Men man kan förslagsvis sammanställa en checklista som kommande SM-arrangörer får förbinda sig att följa. Den bör vara tillräckligt specificerad för att de ansvariga, så som fallet var i Sundsvall, inte ska känna sig svikna av förbundet.

I fortsättningen kommer elitspelarna att ställa precisa krav beträffande tävlingsförhållanden, ekonomisk ersättning m m. Ska dessa frågor behandlas lokalt – eller ska förbundet upprätta riktlinjer?

Svaret är inte givet. Men en sak är odiskutabel:

SM är det finaste vi har. Alla, utan undantag, har ett ansvar för att det blir så även i framtiden.

Bo Plato

OUVERTYREN ÄR ÖVER för kvartetten som inte sprängdes

1. R Wessman, Wasa SK	—	½	1	½	½	1	1	½	0	½	½	½	1	1	1	10
2. L-Å Schneider, SS Manhem	½	—	½	1	½	½	½	1	1	½	0	1	1	½	½	10
3. R Åkesson, Södra/SASS	0	½	—	1	0	0	½	½	1	½	1	1	1	1	1	10
4. J Johansson, Upsala ASS	½	0	0	—	1	½	1	1	½	1	1	0	1	½	1	10
5. T Ernst, SK Kamraterna	½	½	1	0	—	1	½	0	0	1	1	1	1	½	1	9½
6. C Bergström, Solna SS	0	½	1	½	0	—	½	½	½	1	½	½	1	1	1	9
7. T Engqvist, KH-Alli. -72	0	½	½	0	½	½	—	1	1	½	0	½	½	1	1	8½
8. A Ornstein, Södra/SASS	½	0	½	0	1	½	0	—	1	0	1	0	1	1	½	8
9. M Wiedenkeller, SK Rock.	1	0	0	0	1	½	0	0	—	½	1	½	1	½	½	7½
10. N-G Renman, Schack 08	½	½	½	½	0	0	½	1	½	—	½	1	1	½	0	7
11. R Winsnes, SS Manhem	½	1	0	0	0	½	1	0	0	½	—	½	½	½	0	5½
12. P Sjö Dahl, Schack 08	½	0	0	0	0	½	½	1	½	0	½	—	1	0	½	5½
13. M Eriksson, SS Manhem	½	0	0	1	0	½	½	0	0	0	½	0	—	½	1	5
14. L Sandström, Lunds ASK	0	½	0	0	½	0	0	0	0	½	½	1	½	—	1	5
15. S Winge, Södra/SASS	0	½	0	½	½	0	0	0	½	1	1	½	0	0	—	5
16. A Ziegler, AK-77	0	0	0	0	0	0	0	½	½	1	½	½	½	½	—	4½

Kvartetten – det är Richard Wessman, Lars-Åke Schneider, Ralf Åkesson och Jan Johansson, som delade segern i SM-gruppen i Sundsvall. 10 poäng var den slutpoäng som också gav Wessman och Johansson de slutgiltiga inteckningarna i IM-titeln.

I förra årets SM-referat ställde vi oss retoriskt frågan hur det kommer sig att det "aldrig" blir särspel trots att SM:s tätstrid ofta är så jämn. Inte sedan 1978 då Harry Schüssler och Nils-Gustaf Renman toppade tillsammans har det inträffat trots många möjligheter. Men när det nu hände, så gjorde det det med besked!

Ett särspel för fyra man på skilda bostadsorter blir en helt ny liten turnering. Detta gäller i synnerhet om spelarna får som de ville direkt efter femtonde rondan i Sundsvall, nämligen ett särspel som blir dubbelrondigt för den sportsliga rättvisans skull. SSF:s bestämmelser ger ingen vägledning på frågorna när, var och hur ett särspel skall ordnas. I stället blir det av allt att döma ett ärende för centralstyrelsens septembersammanträde.

SM-gruppen i Sundsvall blev historisk på ytterligare ett sätt; för första gången lyckades två spelare erövra IM-inteckningar. Täv-

lingen var av kategori 5 och normen låg därmed på 10 poäng, normalt en svår uppgift för de obetitlade spelarna. Den ende som tidigare varit i närheten var Robert Bator i Malmö 1986.

Eftersom SM är en så lång turnering är också en inteckning där extra värdefull. För att få titeln krävs sammanlagt 24 partier i de kvalificerande turneringarna. Därmed får inte bara Richard Wessman titeln. Jan Johansson som tidigare tagit en inteckning passerar också 24-partiersstrecket och blir ny internationell mästare.

Avgjordes SM av denna titelgräns? I denna tillspetsade form måste frågan besvaras med ett nej, men det är självklart att normen var ett "distraktionsmoment" i tätstriden för de båda aspiranterna...

Inför slutronden stod båda på 9½ poäng och behövde alltså remi. En seger skulle däremot ganska troligt ge en odelad SM-titel. Båda gick på säkerhet, ett naturligt beslut

med de svarta pjäserna mot Lars-Åke Schneider respektive Nils-Gustaf Renman.

Årets tävling innebar alltså åtminstone delvis det generationsskifte som uteblivit under en följd av år. Förutom de nämnda slog sig också Thomas Engqvist i bland de åtta främsta medan en gammal SM-räv som Nils-Gustaf Renman hamnade i det slagna fältet. Samma sak gäller Michael Wiedenkeller, som ju visserligen tillhör den yngre generationen men som länge varit bofast i SM:s tätstrid. Att dessa två spelare missade åtminstone det första taget till SM-gruppen 1990 i Göteborg är en mindre sensation.

– Många spelade mycket bättre nu än förra året.

Det är den slutsats TfS' partikommentator Thomas Ernst drar av sina IM-kollegors placeringar. Vi får hoppas att han har rätt, för återväxten i svenskt schack har varit litet dålig de senaste åren. Faktum är att Jonny Hector, 25, före SM var vår yngste titelhållare, supertalangen Ferdinand Hellers undantagen.

De flesta tycker nog att femton ronder är mycket i en turnering, och förr eller senare är det lätt att tröttheten kommer smygande. Vad skall man då säga om Richard Wessmans prestation?

Under SM-veckorna hann Wessman inte bara med sina ordinarie motståndare – han flyttade också två av sina partier, åkte till Stockholm och spelade för sin klubb i Europacupen (se referat på annan plats), kom därefter tillbaka och spelade i fatt programmet!

– Det kanske var positivt att spela två extra partier, är hans kommentar.

– Det gick bra i Europacupen vilket gav en extra kick. Däremot kanske det kunde inverkat negativt om vi hade förlorat matchen.

Wessman förlorade inledningsrondens parti mot Wiedenkeller, men det var första och sista nollan. Sedan varvade han remier och vinster, och efter segern på kongressdagen i det uppskjutna partiet mot Christer Bergström var han med i tätstriden på allvar. Från rond 9 ledde han in i mål. Han var litet pressad av Thomas Ernst i tredje rondan från slutet men hade som regel läget under kontroll.

– Jag spelade på säkerhet. I en så här lång turnering är det viktigt att undvika förluster. I fjol gick det inte så, men när man spelar

dåligt har taktiken ingen betydelse. Jag kanske inte var riktigt mogen för motståndet då – det känns som om jag är bättre nu.

– Att jag skulle bli IM förr eller senare trodde jag ju. Mera oväntat var att jag skulle dela segern i SM, så det var nog litet roligare...

En viktig period i turneringen var när Wessman vann tre partier i rad mot i tur och ordning Bergström, Åkesson och Engqvist. Här är slutpunkten i denna svit som förde upp i ledningen:

NIMZOINDISKT FÖRSVAR (E 48)

Richard Wessman
Wasa SK

Thomas Engqvist
KH-Alliansen -72

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sc3 Lb4 4. e3 0–0 5. Ld3 d5 6. cxd5 exd5 7. Se2!

Detta drag har under senare år populariserats av den sovjetiske stormästaren Michail Gurevitj. Wessman vann tre fina partier med det här systemet under SM, mot Engqvist, Bergström och Åkesson.

7. – Ld6!?

Åkesson spelade 7. – Te8 och fick en god ställning. Trots detta förlorade han partiet.

8. Sb5

På 8. 0–0 ger löparoffret på h2 upphov till intressanta förvecklingar.

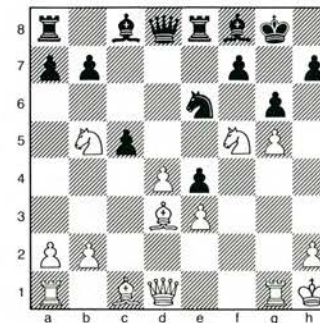
8. – Le7 9. 0–0 Te8 10. f3 c5!

Utropstecknet enligt Gurevitj. Engqvist följer den gamla beprövade regeln att ett flygelangrepp bäst bemöts med ett motangrepp i centrum.

11. Kh1 Sbd7 12. g4 Sf8 13. Sg3 Se6 14. Sf5 Lf8 15. Tg1 g6 16. g5 Se4?

Ett förlorande drag. Efter 16. – Sh5 står svart något bättre, enligt bägge spelarna efter partiet.

17. fxe4 dxe4

18. Lc4!!

Svart hade underskattat styrkan hos detta enkla drag. 18. Lxe4 Sxg5 leder till förvecklingar som är gynnsamma för svart.

18. — gxf5 19. Dh5

Med det potentiella dubbelhotet g5–g6 och Sb5–c3–d5–f6†. Svart är försvarslös.

19. — b6 20. Ld2!

Ett lugnt förberedelsedrag. Tornet på a1 ska också delta i angreppet.

20. — Lb7 21. g6!

Avgörande.

21. — hxg6 22. Txg6† Lg7

Tornoffret kunde inte antas, ty efter 22. — fxc6 23. Dxc6† Kh8 24. Lxe6 är den svarta monarken alltför blottställd.

23. Txg7†!

Förintande.

23. — Kxg7 24. Tg1† Kf8 25. Le1 a6

Eller 25. — Ke7 26. Lh4† f6 27. Lxf6†! Kxf6 28. Dg6† följt av matt i 2 drag.

26. Dh6† Ke7 27. Lh4† Kd7 28. Lxd8 axb5

29. Lxb5†! Lc6

På 29. — Kxd8 följer 30. Df6†! etc.

30. Lxc6† Kxc6 31. Lf6 Txa2 32. Dh7 cxd4

33. Dxf7 Taa8 34. Tc1† Kd6

På 34. — Kd5 följer 35. Dd7† matt.

35. exd4 e3 och svart gav samtidigt upp.

Ett angreppsparti i bästa Morphy-stil!

(Kommentarer: Thomas Ernst)

Richard Wessman har många järn i elden vid sidan av det egna spelet och medarbetarskapet i TfS. Före Junior-VM i augusti kommer han att sekundera Jonas Barkhagen och Viktoria Johansson i Kadett-VM i Puerto Rico och han är nyligen invald i Stockholms Schackförbunds styrelse. Hur ter sig framtiden i övrigt?

— Efter JVM skall jag studera juridik och efter jul väntar det militära. Nästa höst börjar studierna på allvar, men det är tänkbart att jag väljer ett lugnt tempo så att det blir tid över för schacket. Jag tror det är bra för spelet att ägna sig åt något annat. Man måste nog vara en speciell sorts människa för att hålla på med bara schack.

För den som studerat tidigare års SM-tabeller var det ingen överraskning att Lars-Åke Schneider skulle vara inblandad i toppstriden. Med fyra SM-tecken i ryggsäcken var han den näst OrNSTEIN tyngst meriterade i sällskapet. Ändå var den delade segern ett

skönt besked; den senaste säsongen har varit motig och den kapacitet som finns har inte gått att plocka fram.

Starten i Sundsvall var trevande med 3 poäng på de första sex ronderna. Vändpunkten kom i den sjunde i och med vinsten mot Wiedenkeller. Sedan arbetade sig Schneider in i turneringen och närmade sig täten mer och mer, för att efter vinsten mot Sjädhall i den fjortonde rondan äntligen gå i fatt ledande Wessman.

Här är trettonde rondens viktiga parti mot Jan Johansson:

JUGOSLAVISKT FÖRSVAR (B 06)

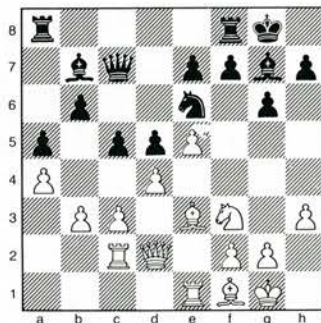
Lars-Åke Schneider
SS Manhem

Jan Johansson
Uppsala ASS

1. e4 g6 2. d4 Lg7 3. Sc3 c6 4. Sf3 d6 5. Le2 Sf6 6. 0–0 0–0 7. a4 a5 8. h3 Sa6 9. Te1 Sb4 10. Lf1 d5?

Bättre är 10. — e5, t ex 11. Lg5 h6 12. Le3 De7 13. Dd2 Kh7 14. Tad1 Sh5 och svart står något bättre, Lobron – Seirawan, Bad Kissingen 1981.

11. e5 Se8 12. Sa2 Sxa2 13. Txa2 Sc7 14. Le3 b6 15. b3 Lb7 16. Dd2 Se6 17. c3 c5 18. Tc2 Dc7

19. Sg5!

Vit går snabbt över till ett direkt kungsansgrepp, baserat på sitt starka bondecentrum.

19. — Sxg5 20. Lxg5 e6 21. h4 Tfc8 22. Tcc1 La6 23. Lxa6 Txa6 24. h5! Taa8 25. Df4 cxd4 26. cxd4 Dd7 27. Txc8† Txc8 28. Te3!

Svart kan inte utnyttja den öppna c-linjen. 28. — b5 29. axb5 Dxb5 30. Kh2 Dd7 31. Tf3 Da7 32. Dh4

Dragupprensning i tidsnöd.

32. — Dd7 33. Df4 Da7 34. Dh4 Dd7 35. Le7 Te8

Bättre är 35. — Lf8, även om vit behåller fördelen efter 36. Lxf8 Txf8 37. Df6 Dd8 38. hxg6 hxg6 39. Df4.

36. Le5 Tc8 37. h6 Txc5 38. dxc5

Även 38. hxg7 följt av 39. Dh6 och 40. Th3 vinner.

38. — Lxe5† 39. g3 f5 40. Da4 Dxa4 41. bxa4 uppgiven.

Med kvalitet under är slutspelet hopplöst för svart. Den vita fribonden är alltför stark.

(Kommentarer: Thomas Ernst)

Så skickligt hade ödet regisserat föreställningen att Schneider och Wessman ställdes mot varandra i sista rondan. Den riktigt stora dramatiken uteblev dock; med de svarta pjäserna valde Wessman det säkra Berlinerförsvaret i Spanskt. Partiet gick snabbt till ett slutspel där vit gjorde försiktiga vinstförsök som dock ställdes in vid 30-strecket.

Lars-Åke Schneider gjorde ett säkert intryck. Hans problem med betänketiden var hanterbara med undantag för partiet mot Winge, där båda kläpparna tilläts falla varpå partiet togs remi (!). Under turneringens senare del var Schneider på gång och hade säkert haft goda chanser i ett direkt påföljande särspele.

— Ralf Åkesson kan bli farlig. Han är en sådan som kan rada upp vinster...

Så sade en av konkurrenterna när det återstod några ronder av SM och spekulationerna kommit i gång. Åkesson låg då litet efter täten, men tipset visade sig välgrundat; med tre ettor i de avslutande ronderna plockade han in underläget på 1½ poäng och anslöt sig till segrarna. Liksom när han vann i Uppsala 1985 var remierna få, den naturliga följden av en kompromisslös inställning vid brädet.

Turneringen var ganska ojämn för Åkessons vidkommande. Inledande ½/2 följdes av en svit med fem vinster och en remi samt en schackningsperiod med 1/4 innan 3-poängsspurten alltså fullbordade det sekvensbundna mönstret.

Vi bad Ralf Åkesson jämföra årets tävling med den han vann i Uppsala:

— 1985 var starkare i toppen, där en stormästare (Lars Karlsson) var med. Däremot var nog de svagare spelarna bättre i år. Årets tävling var jämnare.

— Det är roligt att spela SM. Man träffar kompisar och har trevligt, men det är tråkigt

att inte tävlingen är starkare med fler av de bästa spelarna. I år var också spelförhållandena beklagansvärda, fortsätter Åkesson och gör sig därmed till tolk för det missnöje med arrangemangen som fanns i SM-gruppen.

(Vid ett möte under SM-tävlingarna antog elitspelarna en lista med arrangemangstekniska önskemål: demonstrationsbräden, analysrum, förfriskningar etc. Meningen är att arrangörerna i fortsättningen skall ha en viss standard att rätta sig efter).

Här är så ett av Åkessons partier. Det är en taktisk batalj, hämtad från sjunde rondan:

TROMPOWSKYS SPELÖPPNING (A 45)

Pontus Sjädhall
Schack 08

Ralf Åkesson
Södra/SASS

1. d4 Sf6 2. Lg5 c5 3. Sc3

Detta ovanliga drag har Sjädhall spelat vid ett flertal tillfällen med stor framgång. På det i encyklopedin rekommenderade 3. — Da5 är som Åkesson påpekade 4. d5 utmärkt.

3. — cxd4! 4. Dxd4 Sc6 5. Dh4 e6!

Winge spelade 5. — g6 mot Sjädhall i rond 5 men fick en trång ställning.

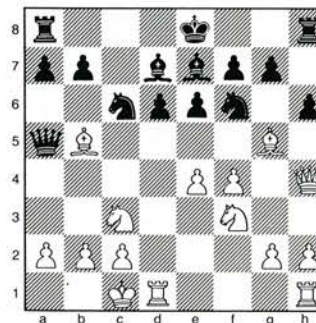
6. e4 Le7 7. f4 d6 8. 0–0–0 Da5

Ställningen påminner om Rauzer-angreppet i Sicilianskt, men den vita damen står fel.

9. Sf3 Ld7 10. Lb5

Eller 10. Sd2 a6 11. Sc4 Dc7 12. Lxf6 gxf6 och svart står bra.

10. — h6

11. e5?!

Inledningen till stora förvecklingar, som är fördelaktiga för svart.

11. — dxe5 12. Sxe5

Fortsättningen 12. fxe5 Sxe5 13. Sxe5 Lxb5 14. Sg4 Sg8 15. Lxe7 Sxe7 är inte bättre.

12. — Sxe5 13. fxe5 Lxb5 14. exf6 Lc6!

Svart står redan klart bättre. Eftersom slutspelet efter 15. fxe7 Dxc5+ 16. Dxc5 hxc5 är vunnet för svart försöker vit få motståndaren ur balans med ett pjäsoffer.

15. Sd5?! Lxd5 16. fxc7

Eller 16. fxe7 Dxa2 med merbonde och starkt angrepp för svart.

16. — Lxc5+ 17. Dxc5 Tg8 18. Df6 Lxa2 19. h4 Td8 20. Txd8+ Dxd8 21. Dxb6 Dd4!

Denna snygga centralisering avgör partiet. 22. b3 strandar givetvis på 22. — Da1+. Resten av partiet fordrar inga kommentarer.

22. h5 Ld5 23. Kb1 Dxc7 24. De3 Dxc7 25. Td1 Df3 26. Dd4 Tg4 27. Dh8+ Ke7 28. Te1 De3

Med hotet 29. — La2+.

29. b3 Lxb3 30. cxb3 Dxb3+ 31. Db2 Dd3+ 32. Tc2 Tg1+ 33. Ka2 Da6+ 34. Kb3 Db6+ 35. Kc3 Dxb2+ 36. Kxb2 Th1 37. Tc7+ Kf6 38. Txb7 Txb5 39. Txa7 Td5 40. uppgivet.

Ett teoretiskt värdefullt parti med intressanta komplikationer.

(Kommentarer: Thomas Ernst)

Fjärde man i tåtkvartetten blev Upsalas Jan Johansson. Han svarade förra året för en fin turnering i Norrköping, där han tog 8 poäng och hängde sig kvar i det hårda sällskapet. Den här gången tog han ännu ett steg upp i eliten efter en tävling fylld av skarpa partianläggningar och rafflande dueller.

Johansson offerar gärna både en bonde och två för att sätta press på motståndaren, en press under vilken denne lätt orienterar bort sig. Ibland hör man påståendet att det är "tur" när någon vinner på att motståndaren spelar fel i en komplicerad men kanske fördelaktig ställning, men det är ju bara nys.

Johansson var med i toppen av turneringen hela tiden. Som lätt sker med en sådan spelstil förlorade han (liksom Åkesson) tre partier, men varje gång kom han igen direkt med en vinst. En betydelsefull seger bärgades i tolfte ronden mot en annan duktig angreppsspelare:

TROMPOWSKYS SPELÖPPNING (A 45)

Jan Johansson
Upsala ASS

Rikard Winsnes
SSManhem

1. d4 Sf6 2. Lg5

Jan Johanssons specialvapen.

2. — c5

En annan metod för svart att uppnå en god ställning är 2. — Se4, t ex 3. Lh4 g5 4. f3 gxh4 5. fxe4 c5 6. e3 Db6 med ömsesidiga chanser.

3. e3 Db6

Svart utnyttjar konsekvent försvagningen av den vita damflygeln till ett motangrepp och spelet blir mycket snart svåröverskådligt.

4. Lxf6 Dxb2 5. Sd2 gxf6 6. Tb1!?

Eller 4. Lxf6 Dxb2 5. Sd2 gxf6 6. Tb1!? En mycket skarp fortsättning. Vit offerar ytterligare en bonde för att få ut löparen med tempo.

6. — Dxa2 7. Lc4 Da4 8. Dh5 e6 9. Lb3 Da6 10. d5 b5!

Enda sättet att fullborda utvecklingen. Draget framtvingar c4, som låser diagonalen a2-g8 för den vita löparen.

11. c4 b4 12. Se2 Dd6 13. f4

På 13. Se4 finns paraden 13. — De5.

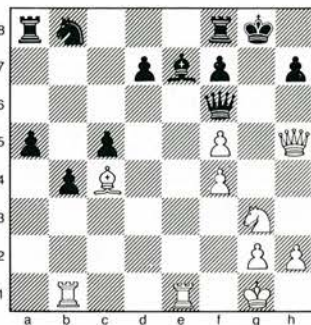
13. — f5 14. e4 exd5 15. exf5

Efter 15. cxd5 fxe4 16. Sxe4 förfogar svart över 16. — De7.

15. — Lb7 16. 0-0 a5 17. cxd5

Eller 17. Te1 Le7.

17. — Lxd5 18. Sc4 Lxc4 19. Lxc4 Df6 20. Tfe1 Le7 21. Sg3 0-0

22. Txe7?!

Här förefaller 22. Se4 föra enklare till målet, t ex 22. — Dd4+ 23. Kh1 Dxc4 24. f6 med avgörande angrepp.

22. — Dxe7 23. Dh6!

Med dubbelhotet 24. f6 och 24. Sh5.

23. — Ta6!

Enda försvaret. Men det svåra försvarsspelet har kostat mycket betänketid och Winsnes kommer snart i stark tidsnöd.

24. Lxa6 f6

Svart har fyra fribönder för pjäsen och ställningen är fortfarande oklar.

25. Lc4+ Kh8 26. Kf1 Dg7 27. Dxc7?!

Bättre är 27. Dh5 Sc6 28. Se4 De7 29. Te1 med vinstställning. Svarts fribönder är farligare i slutspelet än i mittspelet.

27. — Kxc7 28. Td1 a4 29. Td6 b3 30. Se4

Eller 30. Sh5+ Kh8 31. Txf6 Txf6 32. Sxf6 b2 33. La2 Sa6 och vit får svårt att stoppa fribönderna.

30. — Sc6!

Båda spelarna är nu i tidsnöd och svart tar en sista chans.

31. Txd7+

Här bör 31. Sxc5 vinna, t ex 31. — Sa5 32. Txd7+ Kh8 33. Ld3 a3 34. Ta7.

31. — Kh8 32. Tc7 b2 33. Sc3 Sa5 34. Txc5?

Vit hade fått avgörande fördel efter 34. La2.

34. — Sxc4 35. Txc4 Ta8 36. Tb4 a3 37. Sa2 Tc8

Ställningen är nu, hör och häpna, vunnen för svart. Men samtidigt som Winsnes utförde sitt 37:e drag överskred han betänketiden.

Ett trots sina många fel mycket intressant parti.

(Kommentarer: Thomas Ernst)

Jan Johansson har spelat sparsamt på sistone och bara deltagit i lagmatcherna under det senaste halvåret. Tydligt har han ändå lyckats konservera formen från förra året, som förutom SM-resultatet också gav en första IM-inteckning på Island.

Sammanfattningsvis kan sägas att det är en intressant kvartett som senare i höst gör upp om 1989 års SM-tecken. Det är ganska troligt att 4½ av 6 (om det nu blir sex partier) räcker, ja det kan t o m bli vinst på 4 poäng. Spelarna är förhållandevis jämna och andra faktorer än spelstyrkan har också betydelse.

— Särspellet kommer att stå mellan tre oförberedda och en förberedd spelare, gissar Ralf Åkesson och syftar på att Wessman inte arbetar och är den mest ambitiöse (?).

Det är dock också säkert så att rutin är en nyttig egenskap i en sådan turnering, där varje parti är mycket viktigt och där valet av taktik kan spela stor roll... Väl så troligt, egentligen, att tillfälligheter kommer att avgöra!

På femte plats kom Thomas Ernst, som alltid placerar sig bra i SM men som ännu inte fått in den verkliga fullträffen. Efter åtta

ronder delade han ledningen, men en down-period med en halva på tre ronder gav en liten lucka till täten, som han inte riktigt lyckades täppa till.

SPANSKT PARTI (C 82)

Ari Ziegler
AK-77

Thomas Ernst
SK Kamraterna

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. La4 Sf6 5. 0-0 Sxe4 6. d4 b5 7. Lb3 d5 8. dxe5 Le6 9. c3 Lc5 10. Sbd2 0-0 11. Lc2 Lf5 12. Sb3 Lg6

I VM-matchen Karpov – Kortchnoi, Baguio City 1978, spelades flera gånger 12. — Lg4. Numera anses vit komma i fördel efter 13. h3 Lh5 (eller 13. — Lxf3 14. gxf3) 14. g4 Lg6 15. Lxe4 dxe4 16. Sxc5 exf3 17. Lf4 Dxd1 (17. — De7 18. Dd5) 18. Taxd1 Sd8 19. Td7 Se6 20. Sxe6 fxe6 21. Le3 Tac8 22. Lc5 Tfe8 23. Te1 h5 24. gxh5.

13. Sbd4

Vanligare är 13. Sfd4, men svart utjämnar genom 13. — Lxd4 14. cxd4 a5 15. Le3 a4 16. Sc1 a3 17. bxa3 Txa3 18. Lb3 Sc3 19. Dd2 b4 20. Sd3 Lxd3 21. Dxd3 Da8!, Nunn – Marin, OS 1988.

13. — Lxd4 14. cxd4 f6 15. Le3

Alternativet är 15. a4.

15. — Lh5!

Detta är poängen. Fångslingen är mycket obehaglig. Däremot ger 15. — fxe5? 15. Sxe5 vit fördel.

16. Dc1

Eller 16. Db1 Lxf3 17. gxf3 Sg5 med dessa möjligheter:

a) 18. f4 Sf3+ 19. Kg2 Scxd4 20. Lxd4 Sxd4 21. Lxh7+ Kh8 22. Dg6 De8;

b) 18. Lxc5 fxc5 19. Lxh7+ Kh8 20. Dg6? Sxd4 21. Dh5 Se2+ 22. Kh1 Sf4.

Den första varianten är bra för svart, den andra vinner.

16. — Dd7

Garderar springaren på e6 och hotar samtidigt Tae8. 17. exf6 strandar på 17. — Lxf3 18. gxf3 Sxf6 med bra spel för svart.

17. Ld1

På 17. Kh1 ser det ut som om svart kan framtvunga remi genom 17. — Lxf3 18. gxf3 Dh3. I själva verket får vit efter 19. Tg1 Dxf3† 20. Tg2 ett farligt initiativ på grund av de svarta svagheter på c-linjen.

Korrekt är 17. — Lxf3 18. gxf3 Sg5! som kan följas av:

a) 19. Lxg5 fvg5 20. Dvg5 Sxd4 21. Lxh7† Kxh7 22. Dh4† Kg8 23. Dxd4 Df7! med lika spel;

b) 19. f4? Sf3! med fördel för svart;

c) 19. exf6? Sxf3 20. fvg7 Tf6! 21. Lf4 Sxd4 med fördel för svart.

Däremot är 17. — fxe5? dåligt på grund av 18. Sxe5 Sxe5 19. dxe5 Le2 20. f3! Lxf1 21. Dxf1 och springaren är fångad.

17. — Lxf3 18. gxf3

Enda sättet att undvika bondeförlust.

18. — Sg5 19. f4 Se6!

Med klar fördel. Vits löpare på e3 är dålig och hans bondecentrum är svagt.

20. Dd2 Se7 21. Lg4!

Tvingar svart att låsa ställningen ytterligare.

21. — f5 22. Le2 Tab8!

Eftersom framstöten g7–g5 inte kan genomföras beslutar sig svart för att expandera på damflygeln.

23. Tac1 Tb6 24. Tc2 b4 25. Tfc1 a5 26. a3 Tf8 27. Dd3 g6 28. Kh1 Sc6 29. Lf3!

Hotar 30. Tc5. Trots sin stora fördel måste svart ge upp.

29. — Se7 30. Le2

En annan möjlighet var att ställa löparen på d1 för att försvåra framstöten a5–a4.

30. — Kh8 31. Ld2?

Bättre var 31. Ld1.

31. — Sc6 32. Le3 a4 33. Ld1

För sent!

33. — Sa5 34. Te2 bxa3 35. Dxa3 Sb3 36. Lxb3 Txb3 37. Da1

Med vits dam i skamvrån är partiet avgjort, och nu följer det sedan länge förberedda genombrottet på kungsflygeln.

37. — g5! 38. Tec2

Nu strandade 38. fvg5 på 38. — f4 39. Ld2 Db5 40. Tee1 Dd3 med avgörande angrepp.

Susanne Berg och Thomas Engqvist kunde gratulera varandra till fina SM-insatser: Susanne höll sig kvar i klass M och Thomas i SM-gruppen. Foto: Lennart Friberg.

38. — gxf4 39. Ld2 Db5 40. Lc3 Dd3 41. f3 Dxf3† 42. Tg2 Tg8 43. Tcg1 Tbb8!

Observera att 43. — a3?? förlorar efter 44. Dd1!

44. Dd1 De4 45. Dxa4 Txg2 46. Txg2 f3 47. uppgivet.

Pjäsförlust är oundviklig.

(Kommentarer: Thomas Ernst)

Efter halva turneringen verkade det tveksamt om Christer Bergström skulle förnya kontraktet i SM-gruppen. Fältets bästa slutspurt hämtade emellertid in placering efter placering upp till en slutlig sjätte, fullt godkänd.

Turneringens stora överraskning, vid sidan av Jan Johansson, var Thomas Engqvist. Efter sju ronder befann han sig t o m i delad ledning. Han mattades visserligen något den andra veckan men klarade med en pinnes marginal en plats i nästa års grupp. Han anlägger sina partier solitt och är svårslagen, i synnerhet med de vita pjäserna.

Och åttonde man blev Axel Ornstein, regerande Sverigemästaren. Första veckan var han inte alls i slag, men sedan började pusselbitarna falla på plats. Efter fyra raka vinster undrade man nästan om förra årets mirakulösa upphämtning skulle upprepas.

Den ornsteinska attacken slogs dock till-

baka av Schneider i elfte rondan, men man undrar... om Ornstein hade synat Schneiders tvivelaktiga bondeoffer – hur hade då turneringen slutat?

För Michael Wiedenkeller och Nils-Gustaf Renman är det förstås en rejäl missräkning att inte vara kvalificerade för nästa års SM-grupp. I Wiedenkellers fall skedde det efter vad som närmast får beskrivas som en genomklappning den andra veckan – i ensam ledning efter sex ronder lyckades han sedan inte vinna ett enda parti!

Efter de tio första i resultatlistan är det en liten lucka till de övriga, som egentligen aldrig var nära strecket mitt i tabellen. En av dem som nog inte var riktigt nöjda är Rikard Winsnes, som i alla fall fick nöjet att i sista rondan skapa tävlingens vackraste angrepp!

Mats Eriksson

SICILIANSKT PARTI (B 80)

Rikard Winsnes

SS Manhem

Thomas Engqvist

KH-Alliansen -72

1. e4 c5 2. Sf3 e6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 Sc6 5. Sc3 d6

Vad gör man inte för att undvika Keres-angreppet?

6. Le3 Sf6 7. Dd2 Le7 8. f3 0–0 9. g4 Sd7 10. 0–0–0 Sde5 11. Dg2!?

Efter att ha sett Short förlora, som vit, mot Kasparov efter 11. Sxc6 (Inf 45/266) och själv ha försökt 11. Df2 mot Hellers har jag förstått att damen hör hemma på g2, där den, förutom att den garderar f3, står bra i ett framtida angrepp. Även Seirawan föredrar detta i sina kommentarer till partiet Short – Kasparov i Schacknytt. Idén är att besvara 11. — Sa5 med 12. Kb1 och 13. Lc1.

11. — Sa5 12. Kb1 a6 13. h4 b5 14. g5?!

Bättre var nog 14. Lc1 för att efter 14. — b4 15. Sce2 d5 kunna spela 16. f4 och 17. e5 utan att behöva oroa sig för löparen på e3.

14. — b4 15. Sce2 d5!

Svart öppnar centrum och skaffar sig motspel.

16. Sg3 dxe4 17. Sxe4 Lb7 18. Le2 Dc8

För att även hålla ett öga på e6 efter vits tematiska h5 och g6.

19. h5 Sac4 20. Lxc4

Alternativet var 20. Lc1. Nu blir vit tvungen att ge sig in på de taktiska förvecklingar som följer.

20. — Sxc4 21. Lc1 e5

Svarts drag verkar logiska fram tills nu. Om han vill undvika de oklara ställningar som nu uppstår bör han i stället slå på e4.

22. Sf6†

Ett tvunget drag förtjänar inget utrops-tecken.

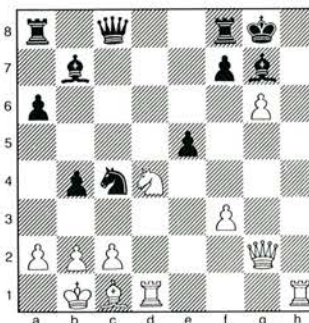
22. — Kh8 23. Sxh7!? Kxh7?

Oklart blir det efter 23. — exd4 24. Sxf8 Dxf8 25. g6 Lf6 26. h6 Kg8 och t ex 27. Tdgl.

24. g6† Kg8 25. h6 Lf6?

Ställningen var ändå dålig efter 25. — fvg6 26. Dvg6 Tf7 27. Se6, men nu tar det fort slut.

26. hxg7 Lxg7

27. Th8†!! Lxh8 28. g7!

Ett ovanligt tema. Normalt brukar man vilja öppna för motståndarkungen. Hotet är givetvis 29. gxh8D† Kxh8 30. Th1† matt.

28. — Sd2?†

Lite onödigt.

29. Lxd2 Lxg7 30. Tg1 uppgivet.

(Kommentarer: Rikard Winsnes)

**ALLT
I SCHACK**
STOCKHOLMS SCHACKFÖRLAG

Henry Andersson
Brännkyrkagatan 71
117 23 STOCKHOLM
Telefon: 08/669 42 37

Postgiro: 55 08 86-6

■ Många återvänder till SM år efter år, lockade av den speciella atmosfären vid denna stora schackfest. En trägen SM-resenär är Ingemar Storm, 42, Vara SS i Västergötland, som i Sundsvall deltog i sitt 21:a SM.

■ Storm, montör till yrket, började spela schack 1962 och har just inga andra hobbies. Hans bästa resultat är en tredjeplacering i klass I, uppnådd i Ystad 1981. I år genomförde han två turneringar i klass II.

■ Vi bad Ingemar Storm göra några anteckningar i Sundsvall. Var så god, här är hans

Ingemar Storm

DAGBOK FRÅN SM

1 juli: Jag anlände kl 7.00 till Sundsvall med sovvagn från Göteborg och åkte sedan taxi till spellokalen. Där fick jag vänta en timme innan någon kunde ta emot min anmälan. Såvitt jag kan minnas har detta aldrig hänt tidigare när jag har varit med på ett SM.

Sedan fick jag vänta ytterligare en stund innan Åke I Glas dök upp och gav mig nycklarna till den studentlägenhet jag hade hyrt. Det har heller aldrig hänt mig tidigare.

Enligt programmet skulle rond 1 starta kl 15.00 men spelet kom inte i gång förrän två timmar senare, något som jag heller inte har upplevt förr. En av arrangörerna skyllde förseningen på "den där jäkla datorn", som inte kunde lotta rätt.

Nåväl, omkring kl 17 kom spelet äntligen i gång. Jag hade anmält mig till en 8-manna-grupp i klass II eftersom jag åkte ur klass I i fjol. Att det blev en 8-mannagrupp berodde på att jag tänkte spela båda veckorna och tyckte att det skulle bli lite väl jobbigt med 18 partier.

I första rondan hade jag vit mot Christer von Wowern, Finspångs SK. Spelet leddes in i Laskers jaktvariant i Sicilianskt. Det blev ett mycket spännande parti, där jag dock drog det kortaste strået.

2 juli: Svart mot Mats-Arne Axelsson, Karlstads ASS, som jag hade mött en gång tidigare. Det var också i Sundsvall, i NM 1979, och den gången lyckades jag vinna. Nu blev det inte så. Mats-Arne använde Ponzianis spelöppning:

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. c3 d5 4. Da4 dxe4 5. Sxe5 Dd5 6. Sxc6 bxc6 7. Lc4 Dd6 8. 0-0 Dg6? (ett feldrag, jag hade tänkt spela 9. - Lh3) **9. Ld5!** (om nu 9. - Lh3 10. Lxc6+ Kd8 11. Lxe4) **Ld7.**

Jag fick ge upp efter ytterligare 57 drag, alltså ännu en nolla.

3 juli: Innan tredje rondan började blev vi upplysta om att arrangörerna hade ordnat ett blix- och analysrum. Man hade nämligen upptäckt att många tog med sig spel och klockor till den angränsande restaurangen, men från och med nu var detta förbjudet.

Verkligen ett unikt schack-SM – jag kan inte erinra mig att det någon gång tidigare har saknats ett blix- och analysrum då tävlingarna har börjat.

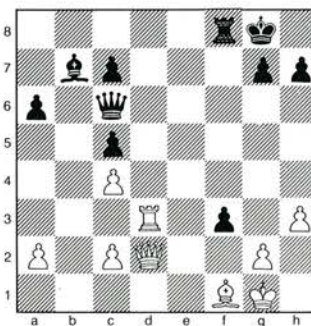
Jag hade vit mot Ingvar Andersson, Örebro SS, som hade börjat med två ettor: **1. e4 d6 2. d4 Sf6 3. Sc3 c6!?** (det vanliga är 3. - g6) **4. Lg5 g6 5. Lxf6 exf6 6. d5.**

Tyvärr fick jag inte ut något av detta och sedan jag blivit helt överspelad i tidsnöden var det bara att notera den tredje nollan på lika många ronder.

4 juli: Arrangörerna meddelade att de nu hade ordnat ytterligare ett blix- och analysrum. Det första rummet hade nämligen snabbt blivit fullt och det förekom fortfarande att folk tog med sig spel och klockor till restaurangen. Från och med nu var detta definitivt förbjudet. Vi upplystes också om att alla spelare hade tillgång till gratis isvatten.

Jag hade svart mot Elon Leinerdahl, SK

Rockaden, Stockholm i ett Skotskt parti. Slutet blev ganska elegant; efter vits 27:e drag hade denna ställning uppstått:

Det följde:

27. - f2+ 28. Kh1? Dxd2+! 29. uppgivet.

På 29. Lxg2 följer 29. - f1D+ 30. Kh2 Lxg2 31. Dxd2 Tf2. Men om svart i stället hade spelat 28. Kh2! hade det utan tvekan blivit besvärligare för mig.

Nu hade jag alltså till sist spräckt nollan och tagit min första poäng i turneringen.

5 juli: Vit mot Göran Enlund, Västerås Östra SK. Det blev O'Kelly-varianten i Sicilianskt (1. e4 e5 2. Sf3 a6). Efter 12 drag bjöd min motståndare remi och jag accepterade sedan jag konstaterat att jag sannolikt stod på förlust.

När jag efteråt påpekade detta för Göran, sade han att han hade sett att han stod mycket bra. Men han hade 2 poäng och eftersom det räckte med ytterligare en halv för att hålla sig kvar i klass II ville han inte ta några risker.

6 juli: Svart mot Martin Liljeström, Lundby SS. Spelet leddes in i Frankensteins-Dracula-varianten i Wienerparti som kräver starka nerver. Svart offerar tornet på a8 mot en springare men får i gengäld ett mycket starkt angrepp.

Så blev det även denna gång och jag lyckades faktiskt erövra ett helt torn. Tyvärr såg jag sedan inte upp ordentligt utan Liljeström vann tillbaka pjäsen och till sist även partiet.

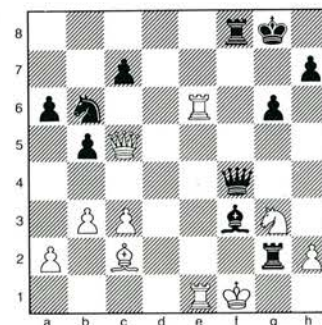
Därmed hade jag bara 1½ inför sista rondan och var tvungen att vinna för att hålla mig kvar i klass II.

7 juli: Nu gällde det – skulle jag, som aldrig i mitt liv har spelat i klass III få debutera i den lägsta klassen i nästa vecka?

Jag hade vit mot Wladislaw Gradborg,

Haninge SS i ett Spanskt parti. I 15:e draget vann jag en bonde. Men liksom i det föregående partiet var jag inte riktigt uppmärksam och efter ytterligare tio drag hade jag i stället en bonde mindre och dessutom sämre spel. Nu var det i stället min motståndare som slappnade av och jag kunde briljera med en elegant mattkombination.

Så här gick det till:

Denna ställning, som uppkom efter svarts 28:e drag, är naturligtvis förlorad för vit. Jag fick en snilleblix:

29. Sh5! Dxd2?? 30. Dxf8+! Kxf8 31. Te8+ Kf7 32. Tf7+ matt.

Och därmed var det klart för klass II-spel även den andra SM-veckan.

Men det hängde på en skör tråd: I stället för 29. - Dxd2?? skulle svart ha spelat 29. - Lxh5+ 30. Kxg2 Lf3+ 31. Kf1 (Kh3 Dg4+ matt) Ld1+ 32. Kg2 Dg4+ 33. Kh1 Lf3+ matt!

8 juli: Denna dag var, som alltid, spelfri på grund av kongressförhandlingar. Jag var inte med utan gick till Kulturmagasinet där Harry Schüssler gav simultan mot 40 spelare. Han vann visst 24 partier och de övriga slutade med remi eller förlust. Inte så särskilt imponerande, tyckte jag.

Sedan gick jag till Hotel Sundsvall och träffade många spelare som just hade anlänt för att delta i den andra SM-veckan och som jag inte hade sett på ett tag.

9 juli: Liksom under den första SM-veckan blev inledningsronden försenad på grund av omloppningar. Den här gången blev förseningen dock endast en kvart.

Min första motståndare i denna turnering var Staffan Ribbeck, Göteborgs SS. Jag hade svart och spelöppningen blev Preussiskt parti. Min motståndare offerade två bönder och kvaliteten i en våldsamt attack. Om han hade

offrat ytterligare en pjäs hade han kunnat få remi genom evig schack.

Detta var han tydligen inte nöjd med utan ville vinna. Jag lyckades dock tillbakavisa angreppet och kunde dessutom framtvunga dambyte. Därmed kom vi in i ett slutspel där jag hade kvalitet och två bönder över. Det tog dock 64 drag innan han gav upp.

10 juli: Jag gjorde en liten miss i öppningen som vit mot Stig Jurå, Wattholma SS:

1. e4 g6 2. d4 d6 3. Lc4 Lg7 4. c3 c6 5. Df3 Sf6 6. e5 dxe5 7. dxe5 Lg4

Här hade jag tänkt offra damen för tre lätta pjäser: 8. exf6 Lxf3 9. fxg7 Tg8 10. Sxf3, men så upptäckte jag att svart i stället för 9. – Tg8 kunde spela 9. – Dd1† matt!

Jag fick således spela **8. Dd3** i stället och det besvarade Jurå med **8. – Sd5**. Det här var väl ingen direkt förlustställning för vit, men jag förlorade ändå partiet.

11 juli: I tredje ronden hade jag svart mot Björn Johnson, Jönköpings SS. Han öppnade med **1. f4 d5 2. b3** (bättre är nog 2. Sf3) **Dd6** (för att kunna spela 3. – e5). Så blev det också och jag fick ett fullt tillfredsställande spel.

Motståndaren valde sedan att rockera långt och efter viss tvekan rockerade jag åt andra hållet. Efter bondestorm på var sin flygel trodde jag att jag kunde vinna kvaliteten men Johnson hade en parad som gav dambyte i stället.

Det uppkomna slutspelet visade sig dock vara fördelaktigt för svart och jag vann också partiet. Därmed hade jag 2 poäng på tre ronder.

12 juli:

SICILIANSKT PARTI (B 95)

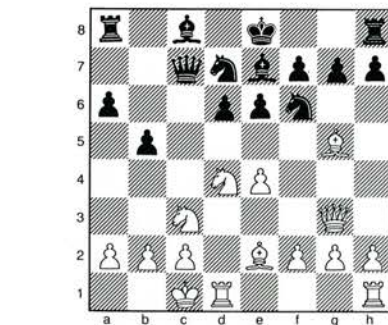
Ingemar Storm **Mimmi Throne-Holst**
Vara SS Västerås Östra SK

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 Sf6 5. Sc3 a6 6. Lg5 e6 7. Df3

Jag brukar spela detta drag för att undvika varianten 7. f4 Db6.

7. – Le7 8. 0–0–0 Sbd7 9. Le2 Dc7 10. Dg3 b5?

Christina Nyberg, Vallentuna SK gick upp i klass M genom att ta 5½ på 7 i klass I. Kvar i klass M höll sig Susanne Berg, KH-Alliansen -72. Bland dem som klara-

När Mimmi gjorde detta drag drog jag mig till minnes ett parti mellan Bronstein och Najdorf som hade publicerats i TfS år 1954. I det slog Bronstein på b5 med sin löpare och fick tre bönder för pjäsen, varpå han vann det sedan uppkomna slutspelet.

Men Bronsteins löpare stod bestämt på f1 och jag hade således gjort en tempoförlust genom att dra löparen till e2. Men vänta lite! Najdorfs löpare stod nog på f8 i det partiet. Då så!

11. Lxb5! axb5 12. Sdxb5 Dc5?!

Najdorf gick till b8, vilket nog var bättre.

13. Le3 Dc6 14. Sxd6† Lxd6 15. Txd6 Dc4 16. Thd1! e5

Mimmi vill förhindra att jag spelar e5 men det hjälper inte.

17. Lg5! Ta5

För att gardera e5. 17. – Sxe4 gick naturligtvis inte på grund av 18. Dxe5†!

18. Lxf6 gxf6 19. Sd5 Tf8?

Enda möjligheten till fortsatt motstånd var 19. – Txd5. Nu bryter den svarta ställningen snabbt samman.

20. Txd7! Lxd7 21. Sxf6† Ke7 22. Sxd7 Tc8
Med matthot på c2.

23. Dg5† Ke8 24. Sf6† Kf8 25. Dh6† uppgivet.

Med denna vinst hade jag fått ihop 3 poäng, fler än under hela den första veckan. Jag låg nu på andra plats efter Stig Jurå, som hade 3½.

13 juli: Mot Johan Jersblad, Åhus SK i femte ronden spelade jag Marshall i Spanskt, en av

de procenten i klass I fanns Anneli Dalmau, Solna SS, Viktoria Johansson, Linnköpings ASS och Lena Samuelsson, Hanninge SS.

mina favoritvarianter. Som bekant offrar svart en bonde för att få angrepp. Jersblad var inte nöjd utan ville ha ytterligare en.

Sådan girighet brukar straffa sig, så också denna gång, och Jersblad blev tvungen att ge sin damspringare för att få tornet på a1 i spel i ett försök att avvärja angreppet. Det lyckades dock inte och efter 33 drag gav han upp.

Därmed hade jag tagit min fjärde poäng och låg på andra plats efter Jurå, som hade 4½, inklusive en etta på w o i sista ronden.

14 juli: Den här dagen skulle jag möta en spelare som hade lämnat w o i de två föregående ronderna. Det visade sig dock att han hade brutit efter tre ronder. Därmed ströks han från listan och jag fick frirond.

Eftersom han hade avverkat mindre än hälften av partierna innebar detta att de som vunnit mot honom förlorade sina poäng. Jurå hade därför endast 3½ och jag ledde pötsligt gruppen.

Ledningen behöll jag efter sjätte ronden, ty Jurå förlorade som vit mot Björn Johnson som efter att ha börjat med tre nollor nu hade fått ihop 2½ poäng. Samtidigt vann Mimmi Throne-Holst som svart mot Ribeck,

vars kombinationsspel inte ville lyckas i denna turnering.

Ställningen i toppen inför sista ronden var alltså denna: Storm 4, Jurå 3½, Throne-Holst 3. I avslutningsomgången skulle dessutom Jurå och Throne-Holst mötas. Spännande värre alltså!

15 juli: Jag hade vit mot Magnus Gustafsson, Norrköpings SS och kom in i Panovvarianten i Caro-Kann. Svart valde att utveckla sin kungslöpare till g7 och offrade temporärt bonden på d5.

Tyvärr gick det alldeles galet för mig. Jag fick en springare fastlåst på e2 och när den inte gick att försvara var det bara att ge upp. Jurå vann mot Mimmi, gick förbi mig och blev gruppsegrare på 4½ poäng. Jag fick nöja mig med en andraplacering på 4 poäng.

Ingemar Storm

Fotnot: Om den gamla regeln med uppflyttning efter två odelade andraplatser fortfarande hade varit i kraft hade Ingemar Storm varit tillbaka i klass I. I våras blev han nämligen ensam tvåa i en sanktionerad klass II-turnering.

NYINKOMMEN LITTERATUR

Chandler: Tournament Chess, vol 32	h 708 p	172:–
Kasparov/Keene: Batsford Chess Openings, 2nd Ed.	h 413 s	215:–
Levy/O'Connell: How to play the Sicilian Defence	h 132	114:–
Povah: How to play the English Opening	h 121	100:–
Keene: Flank Openings, 4. Ed.	h 176	115:–
Carlier: Sicilian Lb5	h 37	42:–
Heiling: The Philidor Defence. Larsen Variation	h 29	36:–
Jacobs: Bogo-Indian Defence	h 40	42:–
Martin: Queens Gambit Accepted	h 56	50:–
Softis: Schwarz gewinnt mit 1...g6	h 127	89:–
Fine: The Middle Game in Chess	d h 442	99:–
Taubut: Positional Chess	h 111	114:–
Kasparow: Ich setze auf Sieg	h 130	134:–
Estrin/Romanov: The World Champions teach Chess	h 208	172:–
Konikowski: Testbuch der Endspieltechnik	h 160	76:–
Karpow: Wie spielt man offene Eröffnungen?	h 115	121:–
Karpow: Wie spielt man halboffene Eröffnungen?	h 119	121:–

Schackdatorer: Vi är den detaljist i Sverige som har det största urvalet. Ring eller skriv till oss och begär upplysningar. Moms ingår. Snabba leveranser. Begär prislista!

SKÅNES SCHACKFÖRLAG AB (Sven Klerstam)

Linnégatan 65, 216 16 Malmö. Ordertelefon 040/16 28 61. Postgiro 63 19 45-3

DUBBELT LULEÅ I MÄSTAR-ELIT

1. R Åström, SS Luleå	– 1 0 ½ ½ 1 1 ½ 1 ½ ½ 1 0 1 ½ 1	10
2. A Lundin, SK Passanten	0 – 1 1 ½ 0 ½ 1 1 0 1 ½ 1 1 ½ ½	9½
3. C Holst, Limhamns SK	1 0 – ½ ½ 0 0 ½ 1 ½ 1 1 1 1 1	9½
4. K Setterqvist, SS Luleå	½ 0 ½ – ½ ½ 1 1 1 1 ½ 1 0 ½ ½	9½
5. P Bjarnehag, Solna SS	½ ½ ½ ½ – ½ ½ ½ 1 ½ ½ ½ 1 ½ ½	9
6. P Backe, KH-Alliansen -72	0 1 1 ½ ½ – 1 0 ½ ½ 0 ½ ½ 1 ½ 1	8½
7. K Engström, SS Luleå	0 ½ 1 0 ½ 0 – 1 1 ½ 0 1 ½ 1 ½ 1	8½
8. A Eriksson, Västerås ÖSK	½ 0 ½ 0 ½ 1 0 – ½ ½ 1 0 ½ 1 1 1	8
9. A Kling, Sundsvalls SK	0 0 0 0 0 ½ 0 ½ – 1 ½ 1 1 1 1 1	7½
10. P Vernersson, Link. ASS	½ 1 ½ 0 ½ ½ ½ ½ 0 – 0 ½ ½ ½ 1 1	7½
11. M Lindgren, SK Rock, Umeå	½ 0 0 0 ½ 1 1 0 ½ 1 – 0 0 1 ½ 1	7
12. A Nylén, Limhamns SK	0 ½ 0 ½ ½ ½ 0 1 0 ½ 1 – ½ ½ ½ ½	6½
13. H Alm, Strängnäs SS	1 0 0 0 0 ½ ½ ½ 0 ½ 1 ½ – 1 ½ 0	6
14. T Ångqvist, SK Rockaden	0 0 0 1 ½ 0 0 0 0 ½ 0 ½ 0 – 1 1	4½
15. K Andersson, SS Allians	½ ½ 0 ½ ½ ½ ½ 0 0 0 ½ ½ ½ 0 – 0	4½
16. R Ljungberg, Wasa SK	0 ½ ½ ½ 0 0 0 0 0 0 ½ 1 0 1 – 4	4

Egentligen handlade turneringen i Mästar-Elit om huruvida Kaj Engström skulle ta en eller två klubbkompisar från SS Luleå med sig till nästa års Sverigemästargrupp.

Överraskande? Nja, Engström tävlade om SM-titeln både 1983 och 1984 (det sistnämnda året tillsammans med Kurt Setterqvist). Och för den som sett norrbottningarna i cup-finalen på Solvalla i våras var det rätt givet att de skulle finnas med i toppstriden i Sundsvall.

Mycket riktigt, när nio ronder avverkats ledde Engström i stor stil på 7 poäng före Setterqvist, Peter Bjarnehag, Robert Åström, Anders Lundin och Conny Holst på 5½. Efter förlust mot Åström i andra ronden hade Engström tagit 6½ av 7. Men så började det kärva:

I tionde ronden fick Engström bara ut remi i ett hängparti mot Per Vernersson och i ronden därpå lurade Håkan Alm honom på ytterligare en halva efter en elegant manöver i ett bondeslutspel. Och tro det eller ej, av de fyra avslutande partierna förlorade Engström tre, mot Setterqvist (!), mot Mats Lindgren och mot Peter Backe. I sista ronden satte han bort ett torn.

Fr v Kaj Engström, Robert Åström och Kurt Setterqvist – två tredjedelar av Luleås starka trio spelar i SM-gruppen nästa år. Foto: Lenart Friberg.

– Jag begriper ingenting, sade han efteråt. Något liknande har aldrig tidigare hänt mig...

Starkt spurtande Åström (4/5) gick först i mål och tåtkvartetten kunde kosta på sig fyra remier i sista ronden.

Anders Lundin och Conny Holst fanns så

gott som hela tiden med i tätstriden och båda får betecknas som positiva överraskningar. Lundin har länge stått i skuggan av syskonen Cramling, men är bevisligen en mycket stark spelare och Holst har man som regel hittat överallt utom vid schackbrädet, kånkande på spel, klockor, stolar, backar med läskedrycker, rondtabeller, resultatlistor och annat som med lätthet fyller famnen på en ledare och organisatör.

Under strecket hamnade bl a Peter Bjarnehag, som spelade ett par remier för mycket, Peter Backe, som missade härfint även i fjol, Anders Eriksson, vars spurt (3½/4) sattes in för sent, Anders Kling, som i slutskedet (½/3) fick betala för sitt dubbeljobb som funktionär och spelare samt fjolårets suveräne JSM-vinnare Per Vernersson, som gjorde en fullt godkänd debut i de större sammanhangen.

■ MÄSTARKLASSEN

En tredjedel av deltagarna hade försvunnit sedan i fjol och totalt redovisades endast 58 startande. Det hade alltså varit möjligt att genomföra tävlingarna enligt Bergers system, som absolut är att föredra.

Seedningen var inte helt tillfredsställande och lottningsbekymmer uppstod vid mer än ett tillfälle. Inför andra ronden fick ett par av spelarna i grupp 2 själva ombesörja lottningen sedan datorn svikit. Rondstarten blev en timme försenad.

Grupp 1 såg rutinerade Jan-Olov Lind som segrare. Han inledde med fem raka och en därpå följande förlust mot Felix Nordström bekom honom inte. Ett tag ledde han med två poäng och kunde remisera sig i mål i behaglig takt.

Nordström låg länge väl framme men kom sedan in i en olycklig period under vilken han inte såg någonting över huvud taget, inte ens en endragsmatt trots att han tänkte i flera minuter.

Sune Hjorth, landslagsman 1947–1969, gjorde efter ett långt SM-uppehåll en skaplig insats och var inte långt ifrån att gå vidare. Han blev delvis ett offer för trångboddheten:

Under sitt möte med Nordström tryckte han i distraktion på fel klocka och blev så förvirrad att han missade ett enkelt avslag redan i öppningen. Resultat: Pjäsoch partiförlust efter åtta minuter...

I grupp 2 hetsade Lars-Erik Johansson, Thomas Sandström och Bo Aurell varandra till stordåd och det stod ganska tidigt klart att striden om de två uppflyttningsplatserna skulle utkämpas mellan dessa tre.

Aurell blev till sist utslagen på basis av en halv kvalitetspoäng – trots att det faktiskt bara var en spelare (Johansson) av de 58 i klassen som tog fler poäng än han. En tröst var måhända att han spelade ett av SM:s finaste partier:

KATALANSKT PARTI (E 02)

Bo Aurell
Hässleholms SK

Gunnar Andersson
Nyköpings ASK

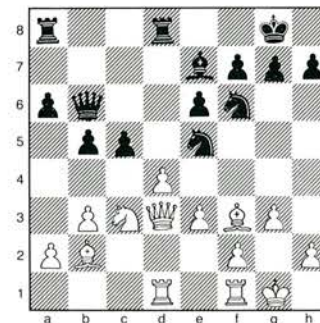
1. Sf3 d5 2. d4 Sf6 3. c4 e6 4. Sc3 Le7 5. g3 dxc4 6. Da4† Sbd7 7. Lg2 a6 8. Dxc4 b5 9. Dd3 Lb7 10. 0–0 0–0

Via diverse dragomkastningar har man uppnått en ställning som inte är ägnad att ge vit någon fördel. 11. Td1 leder till ungefär lika spel medan både 11. a4 c5! och 11. Lf4 c5 anses ge svart goda chanser. I det här partiet var det också Andersson som var mest hemmastadd i teorin.

11. b3 c5 12. Lb2 Db6 13. e3 Tfd8 14. Tad1 Lxf3

Naturligare vore måhända en fortsatt kraftsamling på c- och d-linjerna med t ex 14. – Tac8. Men svart tror sig ha sett en möjlighet att utnyttja bindningen på d-linjen.

15. Lxf3 Se5?!

Nu hade svart tänkt sig fortsättningen 16. De2 Sxf3† 17. Dxf3 cxd4, varefter vit måste spela 18. exd4. Alternativet 18. Txd4 Txd4 19. Dxa8† Td8 20. Df3 Td2 kan ju inte vara lockande. Men vit hade en prima överraskning i beredskap:

16. dxe5!! Txd3 17. Txd3 Sd5 18. Txd5! b4

Att slå tornet vore dåligt: 18. – exd5 19. Sxd5 Dd8 20. Sxe7† Dxe7 21. Lxa8 och dammen skulle vara tämligen hjälplös. Det bästa var kanske 18. – Td8 19. Txd8† Lxd8 20. Td1 Lc7.

19. Sa4 Db5 20. Txc5! Lxc5 21. Lxa8 De2 22. Lf3

Här kunde vit ha spelat på säkerhet med t ex 22. Tc1 Lf8 23. Kg2. Textdraget sker därför att Aurell så länge som möjligt vill behålla bönderna på damflygeln intakta.

22. – Dxf3 23. Sxc5 De2 24. Ld4 h5!?

Enda halmstrået för svart. Dåligt vore 24. – Dxa2 på grund av 25. Ta1 jämte 26. Txa6.

25. h4 g5 26. f3! gxh4 27. gxh4 Dxa2 28. Tf2 Db1† 29. Kh2 Kf8

Annars följer 30. Sd7 med mattangrepp.

30. Se4! Dxb3?

Påskyndar slutet. Nederlaget är emellertid

oundvikligt även efter 30. – Ke7 31. Td2

Kd7 32. Lb6† Kc6 (Kc8 33. Sc5) 33. Td6†

med följande alternativ:

a) 33. – Kb7 34. Sc5† Kc8 35. Td8† matt.

b) 33. – Kb5 34. Ld8! Dxb3 35. Tb6† Ka5 36. Tb7† Ka4 37. Sc5†.

31. Lc5† Ke8 32. Td2 f5 33. exf6 uppgivet.

I grupp 3 startade Per Larsson bäst med 4/5 men tätt i hälarerna hade han bl a klubbkamraten Gunnar Johansson, som var gruppens högst rankade spelare. Med från början var också Patrick Rundqvist och Joachim Bergre medan både Johan Eriksson och Bo Sundell inledde beskedligt med 50 procent på de fem första ronderna.

I mitten av turneringen gick Johansson upp i topp och där höll han sig kvar trots vild kubbning bland de övriga. Bergre tappade stilen totalt och fick bara en poäng på de fyra sista ronderna. Inför avslutningsomgången var det fortfarande flera om uppflyttningsbudet innan Johan Eriksson till slut lyckades pressa sig förbi resten av fältet.

SAHL VÄRDIG VINNARE

1. A Sahl, Lundby SS
2. S Hagberg, Upsala ASS
3. O W Johansson, SS Delectus
4. R Sandström, Wasa SK
5. Å Tapper, Upsala ASS
6. H Sundquist, Fagerviks SK
7. Å Boman, SK Kamraterna, Trollhättan
8. J Eriksson, Göteborgs SS
9. K E Gannholm, Burs SK
10. A Wallenberg, Vaggeryds SK

–	1	1	0	1	1	½	0	1	1	6½
0	–	½	½	½	½	½	1	1	1	6
0	½	–	½	½	1	½	1	½	1	5½
1	½	½	–	½	½	1	1	0	0	5
0	½	½	½	–	½	1	0	½	1	4½
0	½	0	½	½	–	1	0	1	½	4
½	0	½	0	0	0	–	1	1	½	3½
1	0	0	0	1	1	0	–	½	0	3½
0	0	½	1	½	0	0	½	–	1	3½
0	0	0	1	0	½	½	1	0	–	3

Anders Sahl ansågs allmänt vara en värdig vinnare av veteranernas elitgrupp. Möjligen föll avgörandet redan i första rondan då han gav Sven Hagberg dennes första och enda nederlag.

I mitten av turneringen hade Lundbyspelaren en svacka och förlorade två partier. Avslutningen med tre raka segrar kunde dock ingen matcha. Ändå var sista rondan inte utan dramatik:

Sahl spelade upp en vinstställning mot Arne Wallenberg men slarvade och befann sig i förlustfara då motståndaren i sin tur satte bort sig. Samtidigt hade Hagberg slagit hål på Gannholms specialuppställning och vunnit kvaliteten. Det var dock inte så lätt som det såg ut, 108 drag krävdes innan Hagberg

hade pressat ner den gamle Gotlandsmästaren.

Gannholm är värd ett eget kapitel. Han fyllde 80 i maj och i Sundsvall gjorde han sitt 50:e (!) SM i svit. Så sent som för två år sedan vann han veteranernas elitgrupp.

Varför åker man till SM 50 år i rad?

– För mig har SM alltid fungerat som avkoppling från det dagliga arbetet, säger Gannholm. Som lantbrukare har man bråda dagar på sommaren och det har varit fint att kunna åka bort och spela schack.

– Men min fru, som fick överta ansvaret för gården när jag var borta, var förstas inte lika glad och därför lovade jag henne att sluta när jag hade varit med på 30 SM.

– Kvällen innan tävlingarna skulle börja i

Det glada gänget i veteranernas elitgrupp, stående fr v Rolf Sandström, John Eriksson, O W Johansson, Anders Sahl och Sven Hagberg, sittande fr v Åke Tapper, Arne Wallenberg, K E Gannholm, Harry Sundquist och Åke Boman.

SM nr 31 hörde jag ett radioinslag och då kunde jag inte låta bli att ringa till Jakob Ekelund och fråga om det fanns plats. Vi har väntat på dig, sade han. På den vägen är det...

– Jakob var den bästa. Han hade kunnandet och auktoriteten och fick t o m folk att ställa upp pjäserna efter sig. Visste du för resten att det var han som kom på idén att ställa klockorna på två minuter i fyra?

– Det skedde första gången på ett SM när några hade klagat för att de hade förlorat på tid. Då ställer vi klockorna på två minuter i, sade Jakob, så kan ingen komma och säga något efteråt.

Gannholm gjorde sitt första SM i Alingsås år 1939:

– Det var för att min fru hade gått i skola där. Vi hade gift oss året innan så det blev ett slags försenad bröllopsresa. Vi åkte båt och tåg, minns jag, och cyklade omkring.

Två gånger har Gannholm tävlat i landslagsklassen, som den översta eliten kallades förr. Han vill inte gradera sina SM-tävlingar:

– Fast i Sundsvall 1948 bodde jag på Knaust och det är nog den finaste inkvarteringen över huvud taget. Förr, när vi var

många gotlänningar som åkte till SM, brukade vi hyra en lägenhet och själva laga mat.

Med åren har Gannholms kämpagestalt blivit lite böjd. En nerv spökar i ena benet och han har ibland svårt att gå. Men fortfarande händer det att han är uppe och plöjer klockan fem på morgnarna, när sonen Ingvar, som har övertagit gården, behöver hjälp.

I Sundsvall 1989 huserar Gannholm i en stuga. Men han sitter inte enbart och ugglar över schackbrädet. Geologi och geostronomi tillhört hans intresseområden och han har själv gett ut ett försvarligt antal skrifter i dessa ämnen. "Slipskärestenarnas gåta" och "Gotlands okända historia" är kanske de mest kända.

Hemma på Gotland har Gannholm deltagit i alla DM-tävlingar sedan starten år 1938. 16 gånger har han vunnit. Alla fyra sönerna har SM-spelat och på senare år har de hjälpt till att vinna det gotländska lagmästerskapet.

Dynastins senaste tillskott är dottersonen Rikard, vars framfart morfar följer med särskilt intresse. Han är för all del inte ensam – efternamnet är Winsnes...

SÄRSPEL ÄVEN I JSM

1. J Barkhagen, SK Rockaden	—	½	½	½	1	½	½	1	½	1	1	1	½	½	1	½	10½
2. C Jepson, Lunds ASK	½	—	0	1	1	½	½	0	1	½	1	½	1	1	1	1	10½
3. K J Moberg, SS Manhem	½	1	—	0	0	½	1	1	½	1	1	1	½	½	½	1	10
4. F Mella, Schack -64	½	0	1	—	½	½	0	½	1	1	1	1	½	½	½	1	9½
5. J T Storaas, Limhamns SK	0	0	1	½	—	1	½	1	½	1	½	1	½	0	1	1	9½
6. K Olsson, Sandvikens SK	½	½	½	½	0	—	½	½	1	1	1	½	½	1	1	0	9
7. N Hjelm, SK Rockaden	½	½	0	1	½	½	—	0	1	0	1	1	½	1	1	½	9
8. S Zetterberg, Horndals SK	0	1	0	½	0	½	1	—	½	½	1	½	½	½	½	1	8
9. P Nilsson, Västerås ÖSK	½	0	½	0	½	0	0	½	—	1	½	½	1	1	1	½	7½
10. J Hamark, SS Manhem	0	½	0	0	0	0	1	½	0	—	1	1	½	1	0	1	6½
11. M Jonsson, SK Rockaden	0	0	0	0	½	0	0	0	½	0	—	1	1	½	1	1	5½
12. J-O Vatn, Västerås Östra SK	0	½	0	0	0	½	0	½	½	0	0	—	1	1	½	1	5½
13. R Ericsson, Linköpings ASS	½	0	½	½	½	½	½	½	0	½	0	0	—	½	0	1	5½
14. S Solbrand, SK Rockaden	½	0	½	½	1	0	0	½	0	0	½	0	½	—	½	½	5
15. K Olsson, Kirsebergs SK	0	0	½	½	0	0	0	½	0	1	0	½	1	½	—	0	4½
16. A Marcussen, SS Luleå	½	0	0	0	0	1	½	0	½	0	0	0	0	½	1	—	4

Tätstriden i JSM-gruppen blev inte mindre spännande än den bland seniorerna. Fem man kämpade på linje under den andra halvan av turneringen, och det var först i och med den femtonde rondan som det hela avgjordes – eller inte avgjordes: särspel även här!

Jonas Barkhagen, född 1974, och Christian Jepson, född 1972, delade segern och gör upp om SM-titeln senare i höst.

Det verkar nästan som om tävlingarna om JSM följer ett mönster. 1985 (första året) och 1987 bjöd på jämna toppstrider, där till sist Rikard Winsnes respektive Pontus Sjödahl drog det längsta strået, medan 1986 och 1988 avgjordes av poängmässiga tjurrusningar av Richard Wessman respektive Per Vernersson. 1989 är ju ett udda år, och mycket riktigt blev dramaten stor. I första hand var det fem spelare som var med där framme.

■ **Jonas Barkhagen** debuterade i JSM-gruppen i år. Han fyller 15 i sommar och var därmed näst yngst i tävlingen. Han har utvecklat starkt det senaste året och hörde till dem som nämndes i förhandsnacket.

■ **Christian Jepson**, 17, spelade för tredje gången i JSM. Efter förra årets övertygande andraplats bakom Vernersson var det uppenbart att han skulle bli livsfarlig.

■ **Karl Johan Moberg** var också han med för

tredje gången. Två tidigare försök har givit en tredje- och en sjuätteplats. Skulle sista junioråret bjuda på något ännu finare?

■ **Fredrik Mella** var utan tvekan turneringens stora överraskning, och en positiv sådan. När han startade som en raket tänkte nog många "ja ja, det där håller ju inte", men de fick fel.

■ **Jan Thomas Storaas** återvände till fäderneslandet efter ett år i Staterna och med i bagaget hade han ett nytt, fräscht och högt rankingtal. Skulle det tåla svenskt motstånd? Svaret var ja.

Utöver dessa bör åtminstone ytterligare två spelare nämnas innan vi glider över till att granska dramaten i toppen:

■ **Krister Olsson** hängde hela tiden med strax efter de främsta. Ofta har han varit inblandad i vilda taktiska bataljer, men här gjorde han ett mycket säkert intryck som förstärktes ju längre turneringen pågick.

■ **Niclas Hjelm** var, om än med knapp marginal, högst rankad i fältet och hörde efter en fin vår till favoriterna. Hans 9 poäng är ingen dålig slutsumma och räcker normalt till mer än sjunde plats. Riktig tatkänning fick han dock aldrig och förmodligen hade han hoppat på litet mer – men det går ju fler tåg!

Tätstriden förtjänar faktiskt en särskild tabell:

Barkhagen	½	1	1½	2½	3	4	4½	5½	6	7	7½	8	9	10	10½
Jepson	1	1½	2	3	3½	4½	4½	5	6	7	8	8½	8½	9½	10½
Moberg	½	1½	2½	3½	4	5	6	6½	7	7	7½	8	9	9	10
Mella	½	1½	2	3	4	5	5½	6	6	7	7½	8	8½	9½	9½
Storaas	1	2	2	3	3½	4	5	5½	6½	7½	7½	8	8½	8½	9½

Barkhagen och Jepson möts i andra rondan med remi som följd. Det är Mella och framför allt Moberg som går ut hårdast och för fältet under den första SM-veckan.

I tionde rondan dras spurtan upp när Storaas besestrar Moberg och rycker åt sig ledartröjan. Lyckan blir dock kortvarig; rondan därpå förlorar Storaas mot Jepson som övertar ledningen, men i trettonde rondan dukar Jepson i sin tur under mot Moberg. Triangeln är fullbordad och Moberg är åter i täten, nu tillsammans med Barkhagen som undan för undan förbättrat sitt läge.

Näst sista rondan blir betydelsefull, med två finalmöten på programmet. Barkhagen möter Storaas, får snabbt överlägsen ställning och vinner. Hårdare står kampen mellan Mella och Moberg, men i tidsnöden får den förre övertaget i ett komplicerat bondeslutspel och kan knipa hela poängen.

Därmed leder Barkhagen ensam, men i sista rondan spelar han en ganska snabb remi mot Krister Olsson. Han kan därefter från åskådarpåls följa mötet Jepson – Mella, som blir direkt avgörande för om segern skall delas. Vid remi vinner Barkhagen ensam, men Jepson dukar upp ett farligt kungsangrepp som leder in i ett tornslutspel. I andra tidsnöden måste Mella kasta in handduken. Vilken rysare!

Nu stundar alltså särspel om titeln svensk

juniormästare, men av allt att döma dröjer det en tid innan det blir verklighet. Barkhagen företräder Sverige i Kadett-VM i augusti och dessutom är inte formerna spikade. Båda spelarna förklarar sig vilja ha ett särspel på sex (!) partier som avgörs parallellt med SM-särspellet.

Om resultatet är svårt att sia. Båda har den tuffhet som behövs för att vinna och de hör definitivt till landets mest lovande juniorer just nu. Min bedömning är därför att utgången är helt öppen, men den delas inte fullt ut av kämparna själva...

– Det blir tufft, för han är ju rätt säker, men jag tror att jag vinner. Tror man något annat är det inte lönt att spela (Jepson).

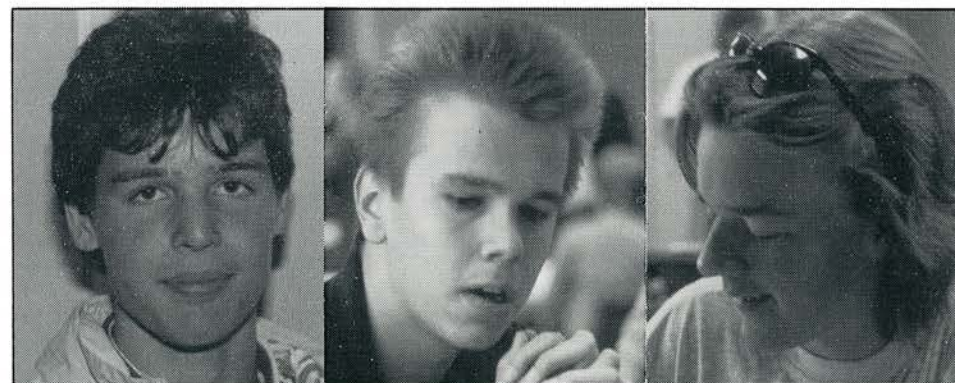
– Jag tror att jag har en bra chans. Ju fler månader som går, desto bättre blir jag – det känner jag (Barkhagen).

Och om den nyss avslutade turneringen:

– Jämfört med förra året är nog årets resultat lika bra. Kanske var det litet hårdare då. Jag tror aldrig jag spelat så bra som då, men Vernersson var för bra.

– I år tyckte jag att jag spelade ganska bra. Ett tag gick det litet trögt – jag förlorade ett par partier – men då fick jag kämpa. Jag är helt nöjd (Jepson).

– Jag tog det litet lugnt. Man får dåligt självförtroende av att förlora, så i en sådan här turnering kan man ta korta remier ibland

JSM-segrarna Jonas Barkhagen (t v) och Christian Jepson flankerar turneringens stora överraskning Fredrik Mella. Foto: Lennart Friberg.

och ladda upp inför morgondagen. T ex fem vinster och tio remier är ett bra resultat, då kommer man högt. Det var en medveten taktik.

– Årets tävling var också ett test inför Kadett-VM, som är det stora målet under säsongen (Barkhagen).

Och så här säger Jonas Barkhagen om resan till Puerto Rico, platsen för VM-tävlingarna:

– Mycket beror på vilka länder som ställer upp, men kommer man bland de tio främsta är det bra. Jag är ju inte äldst i klassen i år, så detta är en uppmjukning inför nästa år – om nu Sverige skickar någon, och om jag skulle bli uttagen.

Vi tackar spelarna och önskar lycka till i ett särs spel som lovar att bli mycket intressant!

Mats Eriksson

BENONI (A 44)

Jonas Barkhagen SK Rockaden
Jan Thomas Storaas Limhamns SK

1. d4 c5 2. d5 e5 3. c4 d6 4. Sc3 Le7

Svarts alla centrubönder står på svarta fält. Kungslöparen blir därmed värdelös och svart vill därför byta av den genom att spela 5. – Lg5.

5. Sf3 Lg4 6. e3

Vit förhindrar nu definitivt att löparen byts.

6. – f5

Detta drag som ser aggressivt ut ger vit angrepp via stödjepunkten e6.

7. Le2 e4?

Förenklar uppgiften för vit.

8. Sd2 Lxe2 9. Sxe2! Lf6

Här hade 9. – Lg5 varit bättre eftersom det hade förhindrat Sf4. Men vit står klart bättre även efter detta drag.

10. Sf4 Dd7 11. 0–0 Sh6?!

Att utveckla den andra springaren via a6 och c7 hade varit att föredra.

12. Se6 Sa6

Rockaden är omintetgjord och nu kommer springaren ut för sent.

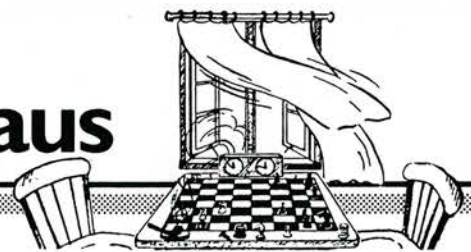
13. f3 exf3 14. Dxf3 g6

Inte 14. – Sc7 på grund av 15. Dh5† varvid svart måste spela 15. – Ke7.

15. e4 Sc7 16. exf5 Sxf5 (?)

Det bästa var 16. – Sxe6 17. fxe6 Ld4†

Vädringspaus

i Sundsvall

den lägenhet han hade hyrt. När han kom fram fanns det ingen dörr med angivet namn i trappuppgången. Inte i nästa uppgång heller...

Vad gör man, trött, genomsvevigt och förbaskad? Jönsson ringde på alla dörrar och där ingen öppnade provade han nyckeln. Vid det sjunde försöket passade den!

SK Rockaden, Stockholm, blev överlägset bästa klubb med 36 "medaljpoäng" före Bollmora SK och Upsala ASS 13, Finspångs SK 12, SS Manhem och Nacka SK 11 samt SS Luleå, Wasa SK och Västerås Östra SK 9.

1985 basade Arthur Illerbrand för SM i Uppsala. I år vann han veteranernas allmängrupp med 6 av 7. En annan f d SM-organisatör blev också pristagare: Hugo Florin, ansvarig för tävlingarna i Luleå 1980, blev trea i klass II.

865 starter gjordes i årets SM av 739 spelare. Den som påstår att siffrorna ska vara 866 respektive 740 har fel. I en av veterangrupperna kom en inlottad spelare aldrig till start och han ska således inte räknas.

En av de många kadetterna hade suttit och glott på video till sent på kvällen. Han var mer än vanligt morgonsömnig och råkade välta omkull skålen med frukostflingor. Automatiskt kom det:

– J'adoube!

Fyra datorer deltog och två av dem vann sina klass I-grupper. Mest impone-

Har någonsin fyra man delat segern i SM? Jodå, i kongresstävlingarna i Lund 1933 kom Nils Bergkvist, Stockholm, Gösta Danielson, Stockholm, Gösta Forhaug, Härnösand och Gunnar Skarp, Göteborg på samma poäng. Något särs spel ägde inte rum.

Apropå särs spel: I Sundsvall 1969 delades segern av tre man, Ulf Andersson, Börje Jansson och Åke Olsson. De tvingades omedelbart till särs spel och demonstrerade mot detta genom att spela några snabba remier. Det hela fick göras om, naturligtvis, senare på året och då vann Ulf.

Schackets Dag firades i Sundsvall på kongressdagen med bl a en simultanföreställning av stormästaren Harry Schüssler. Mot 40 motståndare nådde han 24 vinster, 11 remier och 5 förluster. Förste man att remisera var SM-generalen Åke I Glas.

Lennart Jönsson, Malmö AS (klass M:3) anlände till SM-lokalerna med sina väskor, fick ett namn, en adress och en nyckel samt travade i väg i solskenet till

18. Kh1 De7 som emellertid hade gett vit överlägsen ställning. Nu ryker en pjäs...

17. g4! Ld4† 18. Sxd4! Sxd4 19. Te1† Sce6

På 19. – Kd8 hade följt 20. Df6†.

20. De4!

Efter detta drag behövs inte fler kommentarer.

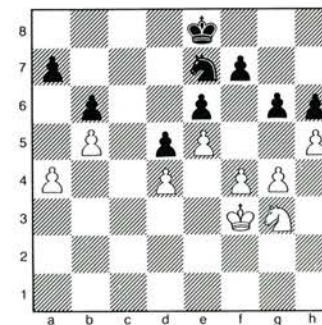
20. – 0–0 21. dxe6 De7 22. Tf1 Txf1† 23.

Sxf1 Tf8 24. Le3 Se2† 25. Kg2 Df6 26. Sd2

Dxb2 27. e7 Te8 28. De6† Kg7 29. Tf1 uppgivet.

(Kommentarer: Jonas Barkhagen)

rade Almeria 68020 som vann samtliga sju partier. Ett av dem var ett springar-slutspel mot Magnus Wahlund, Västerås Östra SK:

55. g5! gxh5 56. gxh6 h4 57. f5! exf5 58. Sxf5 Sg6 59. h7 Kf8 60. Kg4 Sh8 61. Kxh4 uppgivet.

Patrik Lyrberg, SK Rockaden, Stockholm, deltog i två klass I-turneringar. I den första blev han tvåa, den andra vann han. Sammanlagt spelade han 18 partier utan nederlag.

Han har ännu inte fyllt 13 år och blev därmed en av de yngsta någonsin att erövra titeln mästare.

99 spelare ställde upp i SM-blixten. Harry Schüssler krossade allt motstånd i A-finalen och gav endast ifrån sig två remier:

Schüssler 8, Thomas Ernst, Christian Jepson och Ralf Åkesson 5½, Carl-Magnus Björk 5, Stefan Solbrand och Robert Åström 4, Jan Johansson 3½, Anders Kling och Anders Eriksson 2.

B-finalen vanns av Rikard Winsnes före Kurt Setterqvist och C-finalen av Pontus Sjö Dahl före Lennart Jönsson.

Wiander otippad segrare i rekordstarkt kadettfält

Frågan är om inte årets Kadett-SM var det starkaste som hållits sedan klassen instiftades 1985. Ett stort antal kända namn syntes i startlistorna, och många starka spelare hamnade också utanför finalspelet. Till ny svensk kadettmästare korades, otippat men inte sensationellt, Michael Wiander, Nacka.

Tyvärr fick tävlingarna en tråkig upptakt. Ett svårslaget rekord sattes när kadettklassens fyra grupper startades nära tre (3) timmar efter utsatt tid. Dess värre var ändå seedningen dåligt gjord; i en grupp hade den femte rankade 1797 medan man i en annan kunde toppa med 1809.

Det är viktigt att de sportsliga förutsättningarna är likvärdiga! Också de yttre spelförhållandena måste ges underkänt betyg. Lokalen var både varm och alltför trång – det bröt t ex finnas plats på bordet för åtminstone protokollboken...

Desto mer glädjande var då det starka startfält som lockats till Sundsvall, liksom att grupperna blev välfyllda med 30-talet spelare i varje. Frågan är inte om spelformen borde ändras till åtta grupper där segraren går till final. Det är ju allmänt känt att schweizersystem är bäst på att kora en segrare, medan rättvisan i placeringarna därefter blir sämre ju närmare mitten man kommer. Det blev också särskiljning om de åtråvärda finalplatserna i samtliga grupper.

Här är resultaten för de bästa i kvalet:

Grupp 1: 1) Arvid Wikner, SS Manhem 6½, 2) Tomas Karlsson, Schack 08, 6, 3) Viktoria Johansson, Linköpings ASS 6, 4) Olle Wademark, SK Rockaden, Stockholm 6, 5) Jens Jakobsson, Lunds ASK 5½, 6) Tomas Degerhammar, Kristianstads SK 5, 7) Torbjörn Umegård, Västerås ASK 5, 8) Jonas Andersson, Åhus SK 5, 9) Krister Holmberg, HG-Schack, Helsingborg 5 (34 deltagare).

Grupp 2: 1) Peter Strömberg, Bollmora SK 6½, 2) Michael Wiander, Nacka SK 6, 3) Martin Nilsson, Kristianstads SK 6, 4) Björn Persson, Ystads SS 6, 5) Mårten Howe, Kris-

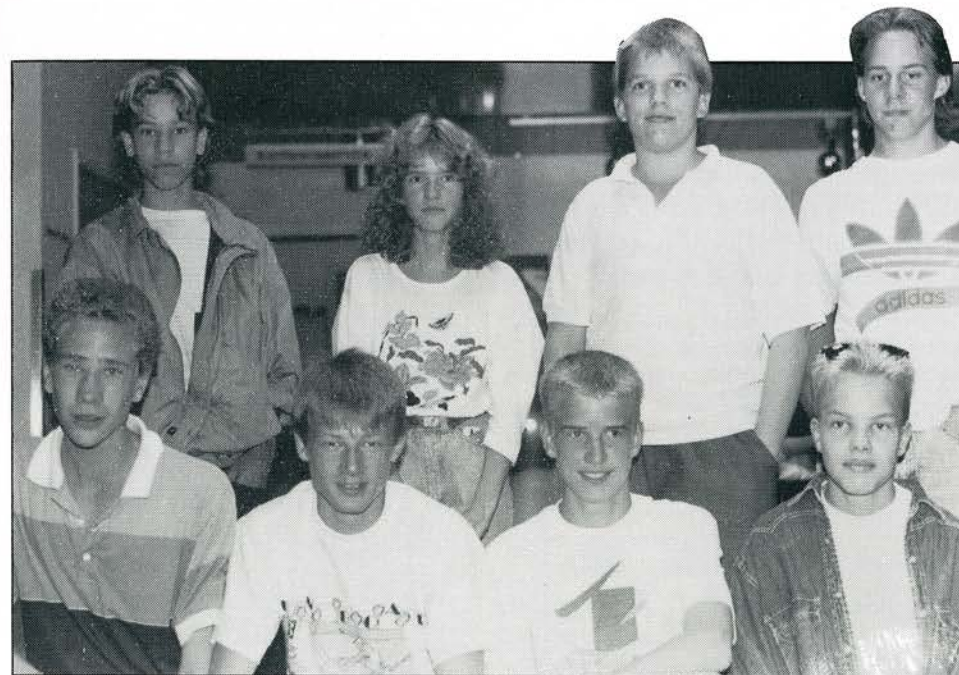
tianstads SK 6, 6) Johan Jersblad, Åhus SK 5½, 7) Rasmus Holving, SK Rockaden, Stockholm 5, 8) Ulrik Schmidt, Bergeforsens Ungdoms Schack 5, 9) Daniel Jonsson, SS Manhem 5, 10) Daniel Hermansson, Linköpings ASS 5 (33 deltagare).

Grupp 3: 1) Christin Andersson, SK Bara Bänder 6½, 2) Anders Umegård, Västerås ASK 6, 3) Sebastian Notini, Nacka SK 6, 4) Rickard Dave, SS Manhem 5½, 5) Mattias Johansson, Arboga SK 5, 6) Ingela Eriksson, Linköpings ASS 5, 7) Thomas Brejding, Bollmora SK 5, 8) Henrik Noberius, Kristianstads SK 5, 9) Greger Asplund, Sollen-tuna SK 5, 10) Dan Zetterström, Södertälje SS 5 (30 deltagare).

Grupp 4: 1) Kristian Stålne, SK Rockaden, Stockholm 6½, 2) Marcus Aveholt, Watt-holma SS 6, 3) Johan Hellsten, Limhamns SK 6, 4) Erik Malmstig, SK Rockaden, Umeå 5½, 5) Mikael Mattsson, Schack-64, Haparanda 5½, 6) Christofer Carlsson, En Passant, Svedala 5, 7) Mikael Stanley, Bollmora SK 5, 8) Kent-Åke Sköld, Hultsfreds SK 5, 9) Per Johnsson, Västerås ASK 5, 10) Anders Adolfsson, SS Manhem 5, 11) Yashar Ghayor, Schack 08 5 (32 deltagare).

"They never come back" (de kommer aldrig tillbaka) brukar det heta i proffsboxningens hårda värld. Ungefär likadant utvecklade sig kadettfinalen. En efter en föll segeraspiranterna bort för att sedan hamna alltför långt efter täten.

Efter två ronder var fyra spelare obesegrade: Tomas Karlsson och Arvid Wikner på 2 poäng samt Peter Strömberg och Michael Wiander på 1½. Det första finalmötet stod i den tredje ronden, då Karlsson slog tillbaka Wikner. I den fjärde förlorade Strömberg

Kadettfinalisterna, övre raden fr v Kristian Stålne, Christin Andersson, Peter Strömberg och Marcus Aveholt, undre raden fr v Anders Umegård, Tomas Karlsson, Arvid Wikner och segraren Michael Wiander. Foto: Lennart Friberg.

och när Wiander vann över Wikner stod det klart att femte rondens parti mellan honom och Karlsson skulle bli mycket betydelsefullt. Inför detta möte ledde vitspelaren med en halva.

FRANSKT PARTI (C 11)

Tomas Karlsson
Schack 08

Michael Wiander
Nacka SK

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sc3 Sf6 4. e5

Steinitz-systemet. Mot 4. Lg5 hade jag preparerat 4. – Lb4, MacCutcheonvarianten i vilken jag tycker att svart inte får några problem.

4. – Sf7 5. f4 c5 6. Sf3 Sc6 7. Se2

Detta drag innebär bara en dragomkastning som gör att vit kommer in i Tarraschvarianten med f4. Men för att spela den krävs ömsesidiga teorikunskaper och en viss förståelse för spelplanen.

7. – Db6 8. c3 Le7

Jag anser inte att 8. – cxd4 9. cxd4 Lb4† 10. Kf2 ger svart någonting. Man hjälper ju

egentligen bara vit med hans utveckling (Kf2 till g2), och löparen gör ingen större nytta på b4.

9. g3 f6

Svart vill öppna ställningen för att göra det svårare för vits kung att sätta sig i säkerhet. Därför är textdraget närliggande.

10. Lh3

På 10. Kf2?! följer 10. – cxd4 11. cxd4 fxe5 12. fxe5 Sdxe5 med bondevinst. Det är därför svårt att hitta ett annat bra drag.

10. – cxd4

Det är nu dags att öppna ställningen.

11. cxd4 fxe5 12. fxe5 0–0!

Det är på grund av detta drag som 10. Lh3 inte är till någon nytta. Svart utvecklar sig lugnt och håller samtidigt vits kung i centrum.

13. Lxe6†

Lite bättre är 13. Sf4 Kh8!? med oklart spel, men jag tycker det ser ut som om svart har goda chanser efter t ex 14. Sxe6 Sdxe5! eller 14. Lxe6 Sdxe5! 15. dxe5 Sxe5 16. Sxe5 Lxe6, eller bara det enkla 14. – Lb4†.

13. – Kh8 14. Lxd5

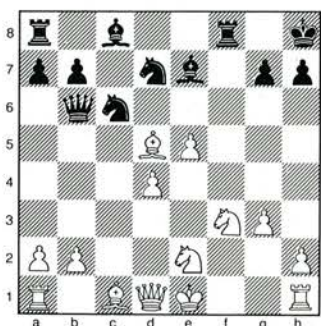
Kongressen i Sundsvall

Sveriges Schackförbunds 73:e kongress i Sundsvall blev en segdragen tillställning. Först efter nio timmar kunde delegaterna hemförlovas. Lite självdisciplin hos vissa ombud hade förkortat kallpratet med åtminstone ett par timmar.

Ordförande var vice ordförande i kommunfullmäktige, Åke Dahlberg. Han svarade för en beundransvärd insats och stod på ett gemytligt sätt distansen ut.

Före förhandlingarnas öppnande höll ordförande Christer Wänéus en kort parenta-

tion över de medlemmar som avlidit under verksamhetsåret: Erik Lundin, Kristian Sköld, Sven Carlsson och Kosti Karppanen. Dessutom meddelade han att Cs beslutat kalla Karl Erland Gannholm, Burs till hederledamot i Sveriges Schackförbund.

► 14. – Sdxe5!
Ställningen öppnas framför vits kung. Han

1. M Wiander, Nacka SK
2. P Strömberg, Bollmora SK
3. T Karlsson, Schack 08
4. A Wikner, SS Manhem
5. A Umegård, Västerås ASK
6. C Andersson, SK Bara Bönder
7. M Aveholt, Wattholma SS
8. K Stålné, SK Rockaden

□ I junior kvalgruppen utsågs liksom förra året fyra spelare till JSM-gruppen året därpå. Striden kring uppflyttningsstrecket blev mycket jämn med inte mindre än fem spelare på samma poäng efter tåtduon Sebastian Wärmländer och Johan Hellgren. Resultat för de främsta:

1) Sebastian Wärmländer, Wasa SK 6½ (av 8), 2) Johan Hellgren, Lidköpings SS 6½, 3)

står nu hjälplös inför ett häftigt angrepp.

15. 0–0

Bättre är inte heller 15. dxe5 Sxe5 16. Sed4 (enda draget; om 16. Sxe5 så 16. – Lb4† och matt på f2) Lb4† 17. Ke2 Lg4 och angreppet går vidare.

Resten är inte mycket att orda om.

15. – Lh3 16. Tf2 Sg4 17. Sf4 Sxf2 18. Kxf2 Lg4 19. Dd3 Sb4 20. De4 Sxd5 21. Sxd5 Lxf3 22. uppgivet.

(Kommentarer: Michael Wiander)

Efter denna kännbara förlust förlorade Karlsson också de två avslutande partierna men blev ändå trea efter starkt spurtande Strömberg.

– ½	1	1 ½	1 ½	½	5
½	–	1 ½	0	0	4
0	0	–	1 ½	1	0
0	0	0	–	1 ½	3½
½	½	½	0	–	1 ½
0	1	0	0	0	–
½	1	0	0	½	0
½	0	1	½	½	0
					–
					2½

Mathias Eklund, Kallhalls SK 5½, 4) Thomas Dedorson, SS Luleå 5½, 5) Jacob Henriksson, SK Rockaden, Stockholm 5½, 6) Zeljko Kostelac, Västerås Östra SK 5½, 7) Lena Johansson, Västerås Östra SK 5½, 8) Olle Tidblad, Täby SK 5, 9) Mårten Aronsson, Wasa SK 5, 10) Mikael Didriksson, Virsbo SK 5 (40 deltagare).

Ytterligare en utmärkelse delades ut. Eero Helme, president i FIDE för nordiska zonen, erhöll Collijn-plaketten i guld för sitt oppförande arbete inom nordiskt schack.

– Krav, respekt, uppskattning och vänlighet bör vara vägledande för arbetet inom svenskt schack, sade Wänéus i sitt korta inledningsanförande.

Det blev väl lite så och så med dessa varor i den fortsatta debatten. Under rubriken "1988/89 års verksamhetsberättelse jämte resultat- och balansräkning" togs något oväntat upp vad man i fortsättningen ska göra åt den bristfälliga ungdomsledarutbildningen.

Den allmänna ståndpunkten tycktes vara att det inte hjälper hur mycket arbete UK lägger ner och/eller Cs beviljar i fråga om pengar, om inte distrikten själva ställer upp.

Verksamhetsberättelsen jämte resultat- och balansräkning för 1988/89 godkändes. Kongressen beviljade också Cs ansvarsfrihet, men ett särskilt yttrande gjordes om TfS. Bokföringen för 1988 hade varit mycket bristfällig och det hela hade underställts polisen i Göteborg för utredning.

■ BESLUTEN

Kongressen beslöt att SSF:s verksamhetsår från och med 1990 ska sammanfalla med kalenderår och det nuvarande verksamhetsåret avslutas den 31 december i år. Däremot ska valperioden följa kongressperioden.

Detta beslut fattades efter omröstning, men 18–9 för en stadgeändring räckte inte. Röstlängden upptog 30 röster – tre delegater försvann på vägen från lunchen.

Propositionen om särskild medlem (specialförbund) avslogs.

Avslag blev det även på motionen om att valberedningens ledamöter bara skulle få väljas på fyra år. Däremot biföll kongressen Västergötlands Schackförbunds motion angående Ungdomskommitténs sammansättning. Kommittén ska bestå av fyra ledamöter och en ordförande. Kongressen väljer ordförande och två ledamöter medan Cs utser de två återstående.

Västergötland hade även framgång med motionen om riksinstruktörsbefattningen. Cs fick i uppdrag att undersöka möjligheten att återupprätta denna.

En för elitjuniorerna viktig motion hade inlämnats av Linköpings ASS. Den föreslog att segaren i JSM-gruppen i fortsättningen

ska få ta steget direkt upp i Sverigemästargruppen. Kongressen biföll motionen, och det blir Mästar-Elit som får släppa till en av sina fyra platser.

Däremot hade Malmö Schackförbund ingen framgång med sin motion om ett obligatoriskt dambord i schackallsvenskan.

Medlemsavgifterna blir oförändrade, även om de i praktiken blir högre i år. Verksamhetsåret har ju förkortats...

■ VALEN

En något indignerad Lars Holmstrand konstaterade att det tydligen hade förekommit en "skuggberedning" vid sidan av den ordinarie valberedningen. "Kuppmakarna" hade framgång i det att Jan Wikander, Stockholm, valdes till ledamot av centralstyrelsen.

Ordförande: Christer Wänéus, Norrköping (omval).

Ledamöter: Allan Jonasson, Norrköping (omval), Jan Wikander, Stockholm (nyval), Göran Ohlsson, Upplands-Väsby (omval), Hakon Persson, Lund (nyval), Per Sundelius, Örebro (nyval).

Suppleanter: Lars Borgström, Göteborg (nyval), Sven-Olof Andersson, Östersund (nyval).

Revisorer: Kurt Savegren, Stockholm (omval), Sverker Thulin, Malmö (nyval).

Revisorssuppleanter: Jan Johansson, Uppsala (omval), Anders Wengholm, Alingsås (omval).

Ordförande i UK: Björn Ansner, Malmö (nyval).

Ledamöter: Mats Eriksson, Göteborg (omval), Siewert Relfors, Avesta (nyval).

Valberedningen: Lars Holmstrand, Uppsala (omval), Gösta Viklund, Sandviken, (omval), Mats Hylén, Helsingborg (nyval).

Kongressen 1990 äger rum i Göteborg med SS Manhem som arrangör. 1991 går tävlingarna i Helsingborg och då är det Nordvästra Skånes Schackförbund som står för värdskapet.

Krister Berg

I veteranernas elitgrupp tävlade bl a Harry Sundquist, Fagerviks SK. Visste ni att han var med om att bilda Medelpads Schackförbund för 55 år sedan?

WORLD CUP V

1. J Timman, Holland	—	0	½	1	1	½	½	1	1	1	½	1	½	½	½	1	10½
2. A Karpov, Sovjet	1	—	½	0	0	½	½	½	½	1	1	1	1	0	1	1	9½
3. R Vaganian, Sovjet	½	½	—	½	½	½	½	½	½	1	0	1	1	½	½	½	9
4. J Nunn, England	0	1	½	—	½	½	½	½	½	½	½	½	½	1	½	1	8½
5. V Salov, Sovjet	0	1	½	½	—	0	1	½	1	0	1	½	0	½	½	1	8
6. J Ehlvest, Sovjet	½	½	½	½	1	—	0	½	0	½	1	0	½	1	½	1	8
7. J van der Wiel, Holland	½	½	0	½	0	1	—	½	1	½	½	½	½	1	½	1	8
8. A Sokolov, Sovjet	0	½	½	½	½	½	½	—	0	½	½	½	1	½	1	1	8
9. N Short, England	0	½	½	½	0	1	0	1	—	1	½	0	1	½	½	½	7½
10. Y Seirawan, USA	0	0	0	½	1	½	½	½	0	—	½	½	½	1	1	½	7
11. G Sax, Ungern	½	0	1	½	0	0	½	½	½	½	—	½	½	½	½	½	6½
12. J Nogueiras, Kuba	0	0	0	½	½	1	½	½	1	½	½	—	½	½	0	½	6½
13. A Jusupov, Sovjet	½	0	0	½	1	½	½	0	0	½	½	½	—	1	½	½	6½
14. L Ljubojević, Jugoslavien	½	1	½	0	½	0	½	½	½	0	½	½	0	—	½	½	6
15. L Portisch, Ungern	½	0	½	½	½	½	0	0	½	0	½	1	½	½	—	½	6
16. J Hjartarson, Island	0	0	½	0	0	0	½	0	½	½	½	½	½	½	½	—	4½

STÄLLNINGEN I WORLD CUP

	Brussel	Belfort	Reykjavik	Barcelona	Rotterdam	Totalt
1. Kasparov		29,0	27,5	26,5		83,0
2. Karpov	27,5	27,0			26,0	80,5
3. Ehlvest		24,5	20,5		23,0	68,0
4. Ljubojević	25,0	13,5		28,0	(10,5)	66,5
Salov	25,0			23,5	18,0	66,5
6. Nunn	22,0		20,5		23,0	65,5
7. Beljavskij	22,0	(13,5)	25,0	16,5		63,5
8. Short		18,0		20,5		58,5
9. Timman	13,0	(9,0)	16,5		20,0	57,5
10. Sokolov	16,0	21,0	(11,0)		20,0	57,0
11. Speelman	18,0	16,5	16,5	(10,5)		51,0
12. Andersson	22,0	13,5	14,0			49,5
13. Jusupov		(9,0)	20,5	13,5	13,5	47,5
14. Ribli		21,0	8,5	16,5		46,0
15. Spasskij		21,0	11,0	13,5	ej st	45,5
16. Portisch	19,5		11,0		13,5	44,0
Sax	10,0		20,5		13,5	44,0
18. Nikolić	13,0		14,0	16,5		43,5
19. Hübner		21,0		22,0	brutit	43,0
20. Vaganian	brutit			19,0	23,0	42,0
21. Tal	16,0		25,0	ej st		41,0
22. Hjartarson		9,0	20,5	10,5	(9,0)	40,0
23. Seirawan	13,0			10,5	16,5	40,0
24. Kortchnoi	8,0		6,5	25,0		39,5
25. Nogueiras	10,0	13,5		(7,5)	13,5	37,0

Den stora frågan efter World Cup-turneringen i Rotterdam är förstas:

Vad hände med Karpov?

Den 38-årige exvärldsmästaren inledde i stor stil med 5 poäng av sex möjliga. Tre ronder före slut tycktes han ha allt under kontroll och ledde komfortabelt före Timman som blivit besegrad i fjärde rondon och som dessutom bara hade två partier kvar.

Det otroliga inträffade – Karpov förlorade först mot Salov, sedan mot Nunn och till sist även mot Ljubojević, som dittills inte hade vunnit ett enda parti. Därmed försvann möjligheten att gå om Garri Kasparov i World Cup-sammandraget, Timman smet förbi och det blev "bara" en andraplats.

Dock, det fanns tecken i skyn. I ett par partier, mot Nogueiras och Short, var Karpov mycket illa ute. Ändå är tre förluster i följd något nästan ofattbart för en spelare av hans klass och så vitt vi vet har Karpov aldrig tidigare råkat ut för en sådan djupdykning.

Nu blev turneringen i stället en stor triumf för Holland. Timmans seger var måhända ingen sensation för den som följt hans fram-

fart på senare år men van der Wiels placering måste betecknas som anmärkningsvärd, van der Wiel gjorde ett gott intryck i Haninge, det är sant, men vem hade väl trott att han skulle dela femte plats i en World Cup-turnering där han deltog utom tävlan?

Tyvärr drabbades arrangörerna av diverse olyckor. Spasskij infann sig aldrig till start – han skylldes på trötthet – Hübner blev sjuk och bröt redan i inledningen och även andra spelare föll offer för baciller av olika slag. Efter en stark inledning blev t ex Salov lig-gande och tvingades spela några av sina partier på hotellet.

Kanske är det så att toppspelarna pressas hårdare än de tål. Turneringarna avlöser varandra i snabb takt och viloperioderna blir allt kortare. En World Cup-turnering innebär ett kraftprov, fysiskt och psykiskt, som det måste ta tid att hämta sig från.

Detta kan vara en av förklaringarna till de beskedliga resultaten för Ljubojević, Portisch och Hjartarson, en oerhört kunnig trio som i Rotterdam tillsammans endast lyckades vinna två partier.

Kjell Krantz kommenterar:

MÅNADENS PARTIER

Kjell Krantz har tittat närmare på partierna från World Cup-turneringen i Rotterdam och han har valt ut tre särskilt intressanta dueller:

Karpov – Timman i rond 4, Timman – Short i rond 5 samt Karpov – Salov i rond 15. Den sistnämnda inledde Karpovs katastrofala rad av förluster.

GRÜNFELDINDISKT FÖRSVAR (D 87)

Anatolij Karpov
Sovjet

Jan Timman
Holland

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sc3 d5 4. cxd5 Sxd5 5. e4 Sxc3 6. bxc3 Lg7 7. Lc4 0–0 8. Se2 c5 9. 0–0 Sc6 10. Le3 Lg4 11. f3 Sa5 12. Lxf7!?

Sevillavarianten, mest känd från de fyra VM-partierna 1987. Karpov – Kasparov testade sedan varianten i ytterligare två partier året därpå, i Belfort och Amsterdam.

12. – Txf7 13. fxc4 Txf1† 14. Kxf1 Dd6 15. e5

Alternativet 15. Kg1 De6 16. Dd3 Dc4 etc har också prövats, med ungefär lika spel.

15. – Dd5 16. Lf2 Td8

Och här är säkerligen 16. – Tf8! 17. Kg1 Lh6 också spelbart.

17. Dc2

Karpovs chefstränare Igor Zajtsev förkastar 17. Sf4! 17. Df7!. Mera fog för sig har 17. Da4!?, men enligt senaste Informator utjämnar svart genom 17. – b6 18. Dc2 Tc8! (i Belfort drog Garri här 18. – Tf8 men 19. Kg1 Dc4 20. Dd2 De6 21. Dg5! gav vit fördel, 1–0 efter 38 drag).

Textdraget förhindrar 17. – De4 (starkt på 17. De1) och spelades första gången i remipartiet Karpov – Kasparov, Amsterdam 1988. Om man får tro Informator 46 borde svart kunna spela 17. – Tc8 även här (alltså utan b6 inlagt).

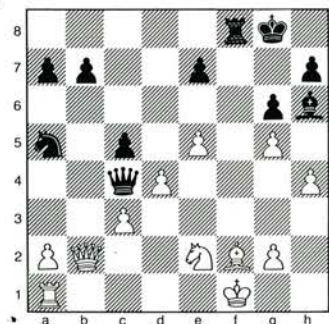
17. – Dc4 18. Db2

Det hotade på d4, t ex 18. g5? cxd4 19. Lxd4?? Txd4! med avgörande fördel.

18. – Lh6 19. h4 Tf8?!

Kasparov föredrog 19. – Df7 i Amsterdam. Frågan är om Karpov tänkt sig 20. g5 även på detta drag i vårt parti!?

20. g5!?

20. – Dd3?

Aggressivt men antagligen ett slag i luften. Troligen ska 20. – Lg7 spelas.

21. Db1!

Dåligt vore 21. gxh6? Sc4 22. Dc1 Df5 23. De1 Se3† 24. Kg1 Sc2 etc.

21. – De3 22. De1 Lg7 23. Kg1 De4

Svarts spel har redan misslyckats. Timman föredrar att löpa linan ut framför återtaget 23. – Dd3 (varpå också följer Sg3–e4). Dags för Karpov att nypa till...

24. Sg3!!

Briljant och logiskt. Svarts många damdrag får sin rättmätiga bestraffning.

24. – Dxb4 25. Se4 Txf2

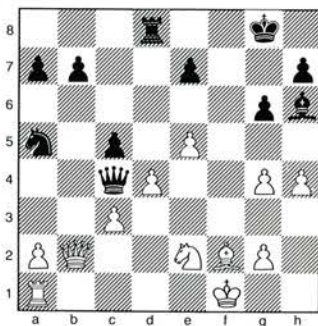
Efter 25. – Dg4 26. Sxc5 är g5-bonden tabu.

26. Sxf2 cxd4 27. Td1 d3 28. De3! Sc6 29. Sxd3 Da4 30. Df3 Da5

Eller 30. – Dxa2 31. Sb4 Sxb4? 32. Td8†. 31. e6 Sd8 32. Sf4 Le5 33. Sd5 Dc5† 34. Kh1 uppgivet.

På 34. – Sxe6 följer 35. De4.

FOTNOT: En liten, men nog så viktig skillnad mellan Kasparovs 19. – Df7 och Timmans 19. – Tf8 bör poängteras. Här är ställningen efter 19. h4:

Efter 19. – Df7 20. g5 lägger svart in mellandraget 20. – Sc4!, varefter följer 21. Dc1 Tf8 22. De1? (22. Sf4 är tvunget) Se3† 23. Kg1 Sc2 med avgörande fördel. 20. g5 är sannolikt dåligt här.

På Timmans 19. – Tf8 20. g5 finns inte mellandraget 20. – Sc4. Spelar svart 20. – Df7 så kommer ju 21. Sg3 Sc4 22. De2 starkt.

FRANSKT PARTI (C 18)

Jan Timman
Holland

Nigel Short
England

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sc3 Lb4 4. e5 c5 5. a3 Lxc3† 6. bxc3 Se7 7. Dg4 Dc7 8. Dxc7 Tg8 9. Dxb7 cxd4 10. Se2 Sbc6 11. f4 Ld7 12. Dd3 dxc3

Winawervarianten i Franskt. Ständigt dyker här nya idéer upp. Den i vårt parti använda Bumerangen tycks ha Spasskij (1987) som upphovsman.

13. Sxc3 a6 14. Se2!?

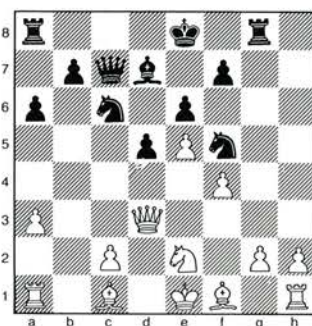
Bent Larsen menade att man i så fall lika gärna kunde slå med damen på c3 (och sedan tillbaka). Skillnaden är bara att på 13. Dxc3 spelar svart sannolikt inte 13. – a6 utan 13. – Sf5 eller 13. – Tc8.

Varianten uppmärksammades i förra Informator (45/343–344) med två stormästarpärtier, varav det första Chandler – Timman (!), Linares 1988, fortsatte: 14. – Tc8 15. Tb1 Sf5 16. h3! Sce7 17. g4 Sh4 18. Sd4! med vit fördel (1–0 efter 38 drag).

14. – Sf5

Karlsson etta

Lars Karlsson delade segern i Copenhagen Open i Köpenhamn med Alexander Sznapik, Polen och Jens Kristiansen, Danmark. De tog 7½ poäng av 10 möjliga. 90 spelare deltog.

15. h3!

I mitt tycke den logiska riposten. Spasskij själv har prefererat 15. Tg1, medan Karpov – Nogueiras, Bryssel 1988, gick: 15. Tb1 Sce7 16. Dc3 Lc6 17. Tg1 och nu anger kubanen 17. – d4! som det bästa. I partiet fick vit fördel efter 17. – 0–0–0 18. Sd4! etc.

15. – Sa5 16. g4 Lb5 17. Dc3!

En av Bumerangens förtjänster. Svart tvingas in i ett besvärligt slutspel.

17. – Dxc3† 18. Sxc3 Lxf1 19. Txf1 Sd4 20. Ta2

Visserligen inaktivt, men 20. Kd1 Tc8 21. Ld2 Sc4 lär inte vara bättre.

20. – Tc8 21. Ld2?!

Jag tror att detta är ett schablondrag. Vit spelar Bumerang, alltså tillbaka igen: 21. Se2!. Nu går inte 21. – Sxc2? 22. Kd1 med avgörande vit fördel, men vad händer på 21. – Txc2 22. Txc2 Sxc2† 23. Kd1 Sa1...? Svart klarar förvisso pjäsen (och får igen bonden) men hans springare kommer alldeles på kant. Efter 24. f5 tror jag att vit har klar fördel.

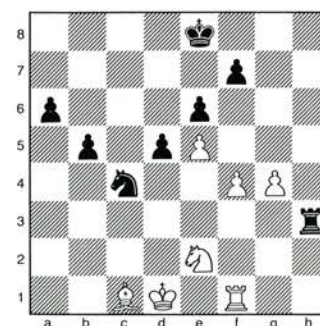
21. – Th8

Säkerligen bäst (pjäsoffer planeras). Efter t ex 21. – Sc4 22. Se2 (bumerang!) Sxd2 23. Kxd2 Sxe2 24. Kxe2 Tc3 25. Tf3 har vit klarat avvecklingen.

22. Se2! Txc2! 23. Txc2 Sxc2† 24. Kd1 Sxa3 25. Lxa5 Sc4 26. Ld2 Txb3 27. Lc1 b5

Judit till Göteborg

Judit Polgár, 13, kommer till Göteborg för två simultantföreställningar den 23 och 24 september. Arrangemanget är ett led i Lundby SS' 75-årsjubileum. Spelplats: Lundby Center. Avgift för seniorer 100:–, för juniorer 30:–.

Det här slutspelet är ingalunda lättvunnet för vit. Svart har tre fribönder, vit inte någon.

28. f5 b4?

Han är för het på gröten och vill ta initiativet. Men först borde antalet vita bönder nedbringas. Bäst är antagligen 28. – exf5 som inte ger vit någon egen fribonde, men även efter 28. – Sxe5 får vit svårt att vinna. Vi får se vad Timman själv säger i ämnet!

29. Sf4 Th2 30. fxe6 fxe6 31. Sxe6

Därmed har vit på kort tid etablerat två egna fribönder. Åtgärden 31. – Sxe5? 32. Lf4 går inte längre att genomföra.

31. – b3 32. Sg7† Kd8 33. e6 b2

Försvarsdraget 33. – Sd6 strandar på 34. La3 b2 35. Tf8† och sedan antingen 35. – Ke7 36. Tf7† Kd8 37. Td7† Kc8 38. Lxb2 eller 35. – Kc7 36. Lxd6† Kxd6 37. Tb8.

34. Tf8† Kc7 35. Lxb2 Sxb2† 36. Ke1 Sd3†

Säkerligen var båda spelarna i tidsnöd. Short som står på förlust kunde testat fällan 36. – d4 (!?). Efter automatsvaret 37. e7 d3 38. Tf2 Txf2 39. Kxf2 d2 40. e8D d1D 41. De5† vinner vit springaren men förlorar samtidigt sin sista bonde. Timman hade därför tvingats hitta något mellandrag, lämpligen 37. Tf7†! och svarts kung kommer dumt vartän den går.

37. Kf1 Th1† 38. Ke2 Sc1† 39. Kd2 Sb3† 40. Kc3 Th3† 41. Kb2 Sa5

Nigel har skickligt dribblat ner springaren i försvaret, men vit har g4 på reservbanken om det kniper.

42. e7 Sc4† 43. Kc2 Th2†
Den sista dribblingen.
44. Kc3 Sd6 45. Tf7!

Lite studiedrag i partierna piggar alltid upp.
45. – Kc8 46. e8D† Sxe8 47. Sxe8 Tg2 48. Sf6

a5 49. Ta7 Kd8 50. Td7† Kc8 51. Txd5 a4 52. Kb4 uppgivet.

DAMINDISKT FÖRSVAR (E 17)

Anatolij Karpov Valerij Salov
Sovjet Sovjet

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sf3 b6 4. g3 Lb7 5. Lg2 Le7 6. Sc3

Som bekant sker oftast först rockad på ömse håll. Textdraget avser att på 6. – 0–0 spela 7. Dc2 och således inte släppa fältet e4.

6. – Se4 7. Ld2 Lf6 (!)

Geller förordar detta drag, som också innehåller ett litet hot. Om i stället 7. – f5 så 8. d5!.

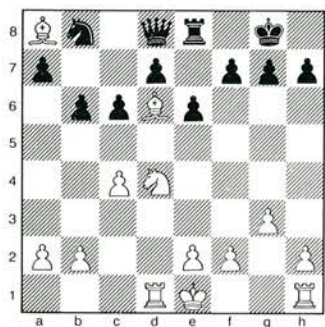
8. Tc1 Lxd4!

Det här skenoffret har spelats förr, och faktiskt har Karpov själv råkat ut för det. Det skedde i VM-blixtpartiet Karpov – Dzindzichashvili, Mazatlán (december 1988). Kontrahenterna tog då remi på direkten. Anatolij gick säkert hem och analyserade.

9. Sxd4 Sxc3 10. Lxb7 Sxd1 11. Txd1 e6

I stampartiet Polovodin – Solosjenko (1985) spelades 11. – e5 12. Sf5 g6 13. Sg7† Ke7 14. Lxa8 c6 med oklar ställning. Senare upprepades detta i remipartiet Lukacs – Ligerink, Wijk aan Zee 1987, där svart föredrog 14. – h6!?

12. Lf4 0–0 13. Ld6 Te8 14. Lxa8

En ovanlig stormästarpöosition. Vit har ordentlig kompensation för damen, men La8 befinner sig i det s k spjället. Salov gör inget försök att fånga in löparen, vilket troligen inte ger något heller. Två varianter:

a) 14. – Sa6 15. Lb7 Sc5 16. Sxc6! dxc6 17. Lxc6 är bra för vit;

b) 14. – e5 Sf5! (inte 15. Sf3? Dc8 jämte

16. – Sa6) och nu är varken 15. – Sa6 16. Lb7 Sc5 17. Lxc6! eller 15. – Dc8 16. b4 (Se7+!?) Sa6 17. b5 särskilt givande.

14. – Dc8 15. b4 Sa6 16. b5 Dxa8

Salov föredrar aktivt spel. Efter 16. – Sc7 17. Lxc6 dxc6 18. Sxc6 Db7 19. 0–0 har vit d-linjen till sitt förfogande.

17. bxa6 c5 18. Sf3 De4 19. Tc1

Vit kan inte gärna släppa c4-bonden, men det innebär ju att svart har minst remi efter 19. – Dc6. Salov börjar i stället fiska på långrev...

19. – f6 20. a3 Dc6 21. Td1 Da4 22. Sd2 Dc6 23. Sf3 Da4 24. Sd2 Dxa3 25. 0–0

Därmed inleds en ny och spännande kamp. För svart gäller det att hitta på något med alla bönderna.

25. – Dxa6 26. e4 Da4

Eller 26. – b5 27. e5.

27. e5 Dc6 28. Tfe1 a6

Om 28. – fxe5 så 29. Se4 (som i partiet).

29. Te3 h6 30. Te1?!

Karpov föreslog efteråt 30. Td3!. Idén är 30. – fxe5 31. Sf3 e4 32. Se5 med goda chanser (32. – Da4 33. T3d2).

30. – Ta8 31. Se4 fxe5 32. f3 a5

Svarts enda trumf.

33. Ta3 a4 34. h4 Ta5 35. Kg2 b5 36. cxb5 Txb5 37. Kh3

Svarts c-bonde måste falla, medan a-bonden lever vidare.

37. – Tb3 38. Txc5 Da6 39. Tc3 Db5?!

Exaktare var 39. – h5!.

40. Kg4! Kh7 41. h5 Txa3 42. Txa3 g6

Spelet har remikaraktär, men det är tydligt att bägge spelarna fiskar efter mera. Vit kunde nu ha säkrat en halvpoäng genom 43. hxg6† Kxg6 44. Kh3.

43. Lf8!?

Lurigt. Det hotar faktiskt matt: 44. Sf6† Kh8 45. hxg6 etc.

43. – Kg8 44. Ld6 Kf7 45. Tc3?!

Farligt spel. Remin var alltfjämt klar efter en kungssäkring: 45. hxg6† Kxg6 46. Kh3.

45. – gxh5† 46. Kxh5?

Nödvändigt var 46. Kh3! med lika spel.

46. – Df1!

Valerij Salov måste ha känt sig lycklig i denna ställning. Vits kung är ohjälpligt insnärjd i ett mattnät. En vacker fortsättning utgör: 47. Kxh6 Dh3† 48. Kg5 Df5† 49. Kh4 Dh7† 50. Kg5 Dg6† 51. Kh4 Dh6† 52. Kg4 Kg6.

47. Kg4

Gunnar Lundberg död

Gunnar Lundberg, 70, Ängelholm, avled den 30 april efter en kort tids sjukdom.

En simultanmatch mot Folke Ekström i Helsingborg i mitten av 40-talet gjorde honom till schackentusiast. Gunnar var då klubbblås men var en av de få som lyckades besegra landslagsspelaren.

På 50-talet var han med om att bilda P2 SK i Hässleholm och under en tid tillhörde han styrelsen för Nordskånes Schackförbund. I slutet av 50-talet flyttade han till Ängelholm där han bläste liv i den schackklubb som varit vilande en tid.

Gunnar Lundberg var ordförande och ungdomsledare i flera år och 1965–71 var han också ordförande i Nordvästra Skånes Schackförbund. När Ängelholm vann skol-lag-SM var det med spelare som Gunnar tränat, tröstat och inspirerat.

Som aktiv spelare deltog Gunnar Lundberg i bl a 28 SM-tävlingar. Efter pensionen fick han mera tid att träna schackungdomar och åkte då runt i Ängelholmsskolorna. I fjol utsågs han av Lions Club till 1988 års ungdomsledare i Ängelholms kommun och hyllades i samband med en stormatch i ishockey.

En profil har gått bort men hans arv lever vidare: Sonen Berne och sonsonen Roland är både hängivna spelare och ledare i Vanneberga SK i Nordskåne. I Ängelholm har hundratals ungdomar blivit schackintresserade tack vare Gunnar Lundbergs insatser.

Mats Hylén

Eller 47. Kh4 Dh1† 48. Kg4 Kg6.

47. – Kg6 48. Lxe5

Ger kungen ett flyktfält på f4.

48. – d5! 49. Sc5

Pjäsförlusten är oundviklig. Om 49. Sf6 Db1 50. Te3 h5†! (50. Kh4 h5 51. g4 De1†), eller 49. Sd6 De1 50. Kf4 (50. f4 Dh1) Dd2†. Sista chansen var 49. Tc6, men efter 49. – dxe4 50. Txe6† Kf7 51. Tf6† Ke7 52. fxe4 Dxf6 är det som synes finito.

49. – Dh1 50. Kf4 Dh5 51. Ke3 Dxe5† 52. Kd2 d4 53. uppgivet.

Kanske inte så konstigt att Karpov tappa de självförtroendet efter denna dust!?

Åke Lidhström död

SK Rockadens hedersordförande Åke Lidhström, Stockholm har avlidit i en ålder av 79 år. Han hade sin storhetstid under 1940-, 1950- och 1960-talen, då han och P-O Frank drog det tyngsta lasset i föreningen.

1952–54 verkade Lidhström som ordförande och den då mycket fina klubbtidningen var hans förtjänst. Han svarade för hela tryckkostnaden och många timmars arbete.

1958 utsågs Åke Lidhström till hedersledamot och 1976 till hedersordförande. Vid klubbens årsmöten höll han naturligtvis i klubban.

Åke Lidhström var mycket vital och pigg in i det sista. Han var som vanligt i full färd med förberedelser inför sommarens schack-SM då han gick bort.

För dagens Rockadare har Åke Lidhström varit det självklara stödet i kraft av sin ständiga närvaro vid tävlingar av alla slag. Han kunde som få överbrygga generationsmotsättningar och mycket av den berömda Rockaden-andan får tillskrivas honom.

SK Rockaden har för alltid förlorat en mycket fin man. Vi är många som känner saknaden.

Jan Wikander

Tio lag i elitserien

Det är nu klart att Elitserien kommer att utökas till tio lag från och med nästa säsong. En av Allsvenska kommittén utförd enkät bland de 24 närmast berörda lagen gav 23–1 till förmån för en nyordning. Det innebär för i höst:

Ettan och tvåan i båda div I-grupperna går direkt upp i Elitserien.

De två poängmässigt bästa tvåorna i de fyra div II-grupperna går direkt upp i div I.

I de båda parallellgrupperna div III:1a och div III:1b går båda segrarna direkt upp i div II samt dessutom den poängmässiga bästa tvåan i de sju övriga div III-grupperna.

I de 16 div IV-grupperna går de två bäst placerade tvåorna upp i div III.

Ungdomssidorna

REDAKTÖR: Mats Eriksson, Pärt-Antons Gata 53, 421 79 Västra Frölunda

SKOLLAG-SM:

2 x Västakusten, Mälardalen och så Schackgymnasiet!

I slutet av maj spelades traditionsenligt riksfinalen i Skolornas Lag-SM, denna gång i Kristianstad. Fyra nya mästarlag korades förstås, däribland "schackgymnasiet" i Norrköping – men de fick slita hårt för sitt guld!

Vädrets makter bjöd på härlig svensk försommarvärme, men spellokalen, aktivitetshuset Activitas, i centrala Kristianstad klarade av temperaturen. Det skall sägas först som sist: Kristianstads SK med Rune Degerhammar i spetsen svarade för genomtänkta och fina arrangemang, som inte lämnade något övrigt att önska. Som överdomare och UK-representant hade jag en lugn och behaglig uppgift på denna min första riksfinal som ledare.

Mindre lugnt gick det till vid schackbräderna, där det i åtminstone ett par av klasserna blev mycket spännande toppstrider. Vi tar en titt på grupperna, en i taget!

Gymnasiet:

Schackgymnasiet – med nöd!

Som storfavoriter ställde förstås de Geerskolan i Norrköping upp, med ett lag bestående av Nils-Gustaf Renmans schackklass Pontus Sjödahl, Jesper Hall, Anders Burman och Jan-Peter Palmblad. Det visade sig dock snabbt att Wenströmska från Västerås ville ha ett ord med i laget...

Sedan båda lagen vunnit med 3½–½ i första rondan stod det inbördes finalmötet på programmet. Nyckelpartiet blev nog det vid andra bordet, där Jesper Hall gav kvalitet mot Jon-Olov Vatn med oklar kompensation men med livligt spel som följd. Hall bemästrade komplikationerna bäst och kunde vinna, och sedan lagen tagit var sin seger vid slutborden stod det 2–1 till de Geer.

Återstod första bordet, där Pontus Sjödahl skaffat sig god ställning men dålig tid mot Peter Nilsson. Sjödahls hot tvingade dock Nilsson att schacka hela tiden, och efter ett större antal drag dömdes partiet remi.

I och med detta hade de Geer ganska goda marginaler inför sista rondan och även om Wenströmska arbetade sig upp på samma slutpoäng var den värsta dramatiken över i och med lördagskvällen. Norrköpingsskolan hade hela tiden läget under kontroll.

- 1) de Geerskolan, Norrköping 8½ (6)
- 2) Wenströmska skolan, Västerås 8½ (4)
- 3) Tornedalsskolan, Haparanda 4
- 4) Österängsskolan, Kristianstad 3

En fråga som diskuterades en del under tävlingarna var om schackgymnasiet borde tillåtas ställa upp i SM-tävlingarna. Vissa

menade att den äldsta klassen riskerar att "dödas" i och med den stora konkurrensfördel som denna skola har.

Något ligger det väl i detta, men å andra sidan kanske Sverige nu kan få bättre chanser i Nordiska, där vi haft svårt att hävda oss mot Island och även Danmark. Vad tycker läsarna?

Lena Johansson svarade för en fin prestation genom att vinna samtliga tre partier vid Wenströmskas fjärde bord. Detsamma gjorde Jesper Hall på vars spel vi visar ett prov:

BENONI (A 76)

Fredrik Mella
Tornedalsskolan
Haparanda

Jesper Hall
de Geerskolan
Norrköping

1. d4 Sf6 2. c4 c5 3. d5 e6 4. Sc3 exd5 5. cxd5 d6 6. e4 g6 7. Sf3 Lg7 8. Le2 0–0 9. 0–0 Te8 10. Dc2 a6 11. a4 Lg4 12. Lg5 Sbd7 13. Tfe1 Tb8 14. h3

Frågan är om vit skall uppmontra detta avbyte, som förstärker svarts kontroll över de mörka fälten. Det är lärorikt att se hur konsekvent Hall spelar just på denna kontroll i fortsättningen.

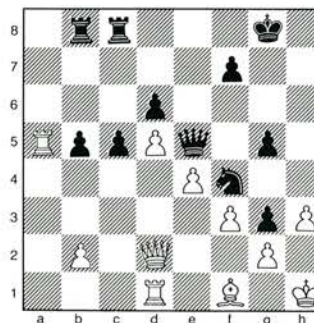
14. – Lxf3 15. Lxf3 h6 16. Lf4 Se5 17. Le2 g5 18. Lh2 Sg6 19. Lf1 h5

Svarts grepp om centrum förhindrar allt vitt motspel. Det är därför dags att flytta fram positionerna.

20. f3 h4 21. Dd2 Sh5 22. Sd1 Ld4† 23. Kh1 Df6 24. Ta2 Sg3† 25. Lxg3 hxg3 26. Se3 Lxe3 27. Dxe3

Härmed har svart slutgiltigt vunnit slaget om de mörka fälten. Priset på svarts springare är i fortsättningen ett torn, och den ynkliga Lf1 blir vit aldrig av med.

27. – Sf4 28. Dd2 De5 29. Taa1 b5 30. axb5 axb5 31. Ted1 Tec8 32. Ta5

32. – c4!

Efter 32. – b4 får vit stopp på de svarta bönderna. Textdraget innebär ett bondeoffer för att tränga in med ett torn.

33. Db4 c3 34. bxc3 Txc3 35. Txb5 Txb5 36. Dxb5 g4! 37. fxc4 Dxe4 38. Db8† Kg7 39. Db2 Dc2

Svart kan avveckla med gott samvete; i slutspelet har han tre användbara pjäser och vit en.

40. Dxc2 Txc2 41. Td4 Tf2 42. Kg1 Kf6 43. Ta4 Kg5 44. Ta3 Kh4 45. Ta6

På 45. Tf3 hade följt 45. – Sxh3† 46. Kh1 Kxg4.

Här tar protokollet slut, och jag vet inte om vit gav upp eller om resten av dragen inte skrevs ner. Ställningen är dock hopplös för vit, t ex 45. – Sxd5 46. Txd6 Se3 47. La6 Txc2† 48. Kh1 Ta2 eller 46. Ta5 Td2 47. Tb5 Td1 48. Ta5 f5 49. gxf5 Se3.

Högstadiet:

DM:et som var ett SM

I förra numret kunde vi berätta om distriktsmästerskapet för Mälardalen. I högstadietklassen toppade två Västeråskolor, och eftersom Mälardalen har två platser i SM-semifinalen kunde båda gå vidare. Via var sin region letade sig båda till riksfinalen, där de sedan visade sig vara medtävlarna överlägsna!

Så föll det sig alltså att finalmatchen kom att stå redan i första rondan mellan Nybygge och Haga, båda från Västerås. Den första rondan blev annars mycket jämn. Västeråsskolorna spelade oavgjort medan Gräns från Haparanda vann mot Påskberg från Varberg med 2½–1½.

Det är för resten värt att notera, att Haparandas ungdomar, i år som i fjol, nått final i Juniorlag-SM, att Fredrik Mella deltog i JSM:s toppstrid i Sundsvall och att alltså två lag från staden nådde riksfinal i Skolungdomens.

I andra rondan visade det sig att Västeråslagen var starkare än sina medtävlare. Nybygge skaffade ett litet övertag genom att vinna med 3½–½ medan Haga bara måktade med 3–1. När båda lagen i en spännande slutrond vann med 3–1 visade det sig också att denna halvpoäng blev avgörande. Båda skolorna får dock spela i NM i Skellef-

teå, samtidigt med Världscupen. Skall det visa sig att DM var NM också?

1) Nybyggeskolan, Västerås	8½
2) Hagaskolan, Västerås	8
3) Gränsskolan, Haparanda	4
4) Påskbergsskolan, Varberg	3½

I det segrande laget ingick Zeljko Kostelac, Anders Umegård, Per Johnsson, Johan Rokka och Magnus Lindén. Johan Rokka vann samtliga sina tre partier liksom Magnus Wahlund vid Hagas andra bord.

Mellanstadiet:

Guld till Guldheden

Ju yngre spelarna är, desto svårare är det att peka ut favoriter (varför man nu skall göra det). I mellanstadieklassen såg Örby från Stockholm starka ut, med Patrik Lyrberg vid första bord och med tre medaljörer från Flick-SM i vintras.

Redan i första ronden visade sig dock tävlingen vara öppen sedan laget gått på pumpen mot Guldhedens jämna lag från Göteborg med 3-1. Med i toppstriden skulle också Skarphagen från Norrköping. De slog Bergeforsen, Timrå med 4-0 och Norrlandslaget fick också svårt att hänga med de andra.

Under lördagens fyra ronder – man spelade dubbelrondigt – gick allt som smort för göteborgarna, som vann alla sina matcher och gick till nattvila 1½ poäng före Skarphagen och 3 före Örby.

Men på söndagsmorgonen tillspetsades läget. Kanske Bergeforsen helt enkelt varit reströtta på lördagen, för Guldheden fick stryk med 2½-1½. Laget behöll dock ledningen sedan Örby vunnit över Skarphagen. I slutronden behövdes 3 poäng mot östgötarna för att inte Örby skulle kunna gå i fatt, vilket också grejades.

1) Guldhedsskolan, Göteborg	16
2) Örby skola, Stockholm	14
3) Skarphagsskolan, Norrköping	12
4) Bergeforsens skola, Timrå	6

I vinnarlaget spelade Per Björck, Anders Bäcklund, Jakob Melchior, Malte Persson och Kalle Cederblad. Anders Bäcklund tog 5 av 5 och full poäng blev det även för Patrik Lyrberg med 6 av 6.

FRANSKT PARTI (C 02)

Niklas Fyhr	Anders Bäcklund
Bergeforsens skola	Guldhedsskolan
Timrå	Göteborg

1. e4 e6 2. d4 d5 3. e5 e5 4. Le3 cxd4 5. Lxd4 Sc6 6. Sf3 Sge7 7. Lb5 a6 8. La4 b5 9. Lb3 Sf5 10. a4 b4 11. 0-0 Dc7

Det går inte att försvara e-bonden.

12. Te1 Sfxd4 13. Sxd4 Sxe5 14. a5

Bättre var 14. Lxd5 och vit behåller lika material: 14. – exd5 15. f4 f6 16. fxe5 fxe5 17. Dh5†.

14. – Ld7 15. De2 Sg6 16. La4 Lxa4 17. Txa4 Dd7 18. b3 Lc5 19. Sf5 0-0 20. Sg3 e5

De här bönderna blir ganska farliga med tiden.

21. Sd2 Tfe8 22. h3 Sf4 23. Dd1 e4 24. Sdf1

En annan möjlighet var 24. Sdxe4, men efter 24. – De6! blir det i stället svart som vinner material.

24. – Dd6 25. Dg4 Df6 26. Taa1 h5!

Även 26. – Sxh3†! gick att spela.

27. Sxh5 Sxh5 28. Dxx5 Lxf2† 29. Kh1 Lxe1 30. Txe1 d4 31. Sg3 Df2 32. Tfl g6!

Inte 32. – Dxxg3 33. Dxf7† Kh7 34. Dh5† med remi.

33. Dh4 Dxc2 34. Df6 Dc7 35. Dh4 De7 36. Df4 d3 37. Te1 e3 38. Dc4 d2 39. Td1 e2 och svart vann.

Lågstadiet:

Hammerö – vilka är det?

Ja, det fick konkurrenterna snart reda på. Hammerö från Kungälv bestod av spelare som bara hållit på ett halvår, men som visade sig vara strået vassare än medtävlarna från mer kända schackorter.

Med två 4-0-segrar i inledningsronderna fick hallänningarna en rejäl ledning (4½ poäng!) som laget aldrig var i närheten av att släppa. I sista ronden kom en förlust, men i det läget var segern redan i hamn – riksfinansens klaraste!

1) Hammeröskolan, Kungälv	16
2) Kärrdalsskolan, Sollentuna	13½
3) Finninges skolan, Strängnäs	11½
4) Lunds skola, Forsa	7

Sverigemästarna heter Magnus Forsberg, Daniel Johansson, Peter Gibson och Christian Timiras. Daniel Johansson blev tillsam-

Fyrmästare i Västmanland

U-schack i Västmanland har sedan några år tillbaka en tävling speciellt för tioåringar och yngre, kallad Fyrmästaren. Till finalen, som av tradition spelats i Virsbo, kvalificerade sig drygt 100 spelare av 500 deltagare i länets klubbar och skolor, som ordnar egna kvaltävlingar.

Hemmaspelaren Rickard Didriksson vann för andra året i rad. Han har sedan tidigare en andraplats i SSF:s Talangjakten. Rickard är den förste som lyckats vinna två år i följd. Bästa flicka blev liksom i fjol Sara Granath, Västerås på åttonde plats.

Resultat: 1) Rickard Didriksson, Virsbo 7, 2) Mikael Ohlin, Västerås 6, 3) Linus

mans med Jonas Nyrén vid Kärrdals första bord bäste poängplockare med 5½ av 6.

Här är ett parti från lågstadieklassen – kanske det inte gör spelarna rättvisa, men jag tycker ändå att det visar ungefär hur det kan se ut. Bortsett från något enstaka fel är också spelet värdat.

ENGELSKT PARTI (A 25)

Per-Henning Olsson	Magnus Forsberg
Finninges skolan	Hammeröskolan
Strängnäs	Kungälv

1. c4 e5 2. Sc3 Sc6 3. g3 Lb4 4. e4 d6 5. d3 Sf6 6. Lg2 Lxc3† 7. bxc3 Lg4 8. Sf3 0-0 9. 0-0 Lh3 10. Lxh3 De7 11. Lg5 h6 12. Lxf6 Dxf6 13. Tb1 b6 14. Lg2 Tad8 15. Te1 Td7 16. Lh3 Te7 17. d4 exd4 18. cxd4 Sa5 19. Tc1 Tfe8 20. Sd2 Dxd4 21. Lg2 f5 22. De2 c6 23. De3 Dxe3 24. Txe3 fxe4 25. Lxe4 Kf7 26. Tce1 Kf8 27. Lg6 Txe3 28. Txe3 Txe3 29. fxe3 d5 30. cxd5 cxd5 31. e4 d4 32. Kf2 Ke7 33. Ke2 b5 34. Kd3 Sc6 35. Sb3 Kd6 36. Lh5 Sb4† 37. Kxd4 Sxa2 38. e5† Ke6 39. Lg4† Ke7 40. Kd5 Sb4† 41. Ke4 g6 42. h4 Sc6 43. h5 gxh5 44. Lxh5 a5 45. Sc5 a4 46. Sd3 a3 47. Se1 Sb4 48. remi!?

Det går inte att stoppa a-bonden, men antagligen var svart fortfarande inställd på att han låg under...

Det är något vi känner igen också från starkare spelare, om än i litet svårare ställningar!

Mats Eriksson

Den glade segraren i Fyrmästaren 1989 Rickard Didriksson, Virsbo som vann för andra året i rad.

Johansson, Kungsör 6, 4) Daniel Olsson, Västerås 6, 5) Peter Landgren, Västerås 5½, 6) Igor Berg, Västerås 5½, 7) Jimi Johansson, Västerås 5½, 8) Sara Granath, Västerås 5, 9) Roland Hodik, Västerås 5, 10) Sven Sandberg, Västerås 5.

Landslagsläger

Den 13-15 juni var det dags för årets landslagsläger för juniorer och kadetter. Platsen var vackra Brevik i Östergötland och tiden en bråd schackperiod: dagarna före hade östgötaförbundet på samma plats hållit sitt berömda sommarläger med över hundra deltagare från stora delar av landet. Några dagar senare skulle valda delar av lägerdeltagarna åter träffas i Malmö för att vara med i fyrtioners för juniorlandslag.

Tränare i de båda grupperna, åtta man starka vardera, var Tom Wedberg och Mats Eriksson. Wedberg bjöd juniorena på ett brett träningsprogram som spände över hela fältet och som enligt omdömena i efterhand var mycket uppskattat.

I kadettgruppen var lägets huvudtema olikfärgade löparslutspel av både teknisk och mera strategisk natur. För utomhusaktiviteter och andra programpunkter svarade Peter Petković, som förhoppningsvis lyckades stärka ungdomarnas fysik.

Fyrnationers: Svenska stålet oskarpt

Mellan succé och motsatsen är steget ofta litet. Detta besannades när juniorlandslaget skulle försvara sin titel på hemmaplan i juni. Bara tre poäng skilde första och sista plats, tyvärr till vår nackdel.

De nordiska juniorlandslagen är så pass jämna att vad som helst kan hända i dessa möten. Det syns inte minst på resultaten i Sveriges matcher denna gång: 4½-5½, 5-5 och 4½-5½ mot i tur och ordning Island, Danmark och Norge.

■ **Island:** Detta är den match vi betraktar som svårast på förhand. Islänningarna har tappat få spelare och har ett i synnerhet på de sex juniorborden imponerande lag. Matchen rasar stenhård i sex timmar och vi har länge chansen. Den knappa förlusten är ett godkänt resultat men innebär trots allt att öborna kopplat ett litet grepp i den fortsatta turneringen.

■ **Danmark:** Jämfört med förra året kommer danskarna med ett lag som nästan helt består av nya spelare och som dessutom är lågt rankat. Det ser länge fördelaktigt ut för oss, men under den andra spelperioden slinker ett par partier oss ur händerna och Danmark kan klara oavgjort.

Efter två ronder är därmed ställningen: Island 12, Norge och Sverige 9½, Danmark 9.

I och med en klar seger mot norrmännen har Island guldläge inför sista ronden. Vi lyckades visserligen i följd vända ett liknande läge till vinst i turneringen, men sådant händer inte ofta. Vårt mål är i första hand att klara silvret men samtidigt hålla ett öga på hur det går för ledarlaget.

■ **Norge:** 1988 vann vi med 9-1 mot våra västra grannar, men de siffrorna hör numera till historien. Också denna match blir helt jämn men såg ut att ge oss ett litet plus. Efter fyra timmar står det 3½-2½ till de kristna med utsikter till ytterligare 2½. Danmark håller jämnt mot Island och flera partier återstår i den matchen. Kan historien upprepas?

Svaret blir obönhörligen nej. Liksom i andra ronden tappar vi mot slutet och förlo-

rar t o m denna gång. Både Norge och Danmark trycker sig in före oss i den sluttabell som ser ut så här:

Island 17, Norge 15, Danmark 14 (2), Sverige 14 (1).

Skillnaderna är inte stora, men det är naturligtvis svårt att se en tävling utan matchvinst som en framgång...

De svenska bordsresultaten:

	I	D	N
Richard Wessman	½	1	0
Pontus Sjö Dahl	½	½	1
Per Vernersson	1	1	½
Jesper Hall	0	½	0
Rikard Backelin	0	0	0
Peter Laveryd	0	½	0
Jonas Barkhagen	½	0	1
Jesper Hamark	1	0	1
Kent Olsson	0	½	1
Johan Eriksson	1	1	0
Summa	4½	5	4½

Som synes klarade vi oss bra vid toppborden, och de tre spelare som satt där har faktiskt varit riktiga klippor i de tre fyrnationers som spelats. Richard Wessman hade före sista ronden åtta partier utan förlust vid första bordet (!) och Per Vernersson har på sex partier tagit 5½ poäng. Båda dessa spelare tappar vi till nästa år, medan vi däremot behåller Pontus Sjö Dahl, som är obese grad ännu efter nio partier.

Vid de lägre juniorborden hade vi det motigt, medan kadettbordens facit är klart godkänt.

Hur är då utsikterna inför nästa år? Island förlorar tre av sina juniorer och blir troligtvis något svagare medan Norges lag av allt att döma blir mycket farligt.

För vår egen del skall inte bordsresultaten tolkas som att vår bredd inte räcker. Tvärtom har vi ett stort antal spelare som är unge-

fär jämnstarka, och det råder inget tvivel om att det går att ställa ett slagkraftigt lag på benen. Om sedan dagsformen stämmer är en annan sak!

Som avslutning ett parti från vår förstabords spelare, som går i pension genom att spela JVM i Colombia i augusti.

SICILIANSKT PARTI (B 25)

Uffe V Nielsen
Danmark

Richard Wessman
Sverige

1. e4 c5 2. Sc2

Slutet Sicilianskt, som leder till helt andra ställningstyper än den öppna varianten 2. Sf3 och 3. d4. Den slutna har en lugnare karaktär där båda sidorna långsamt försöker manövrera sig till fördel.

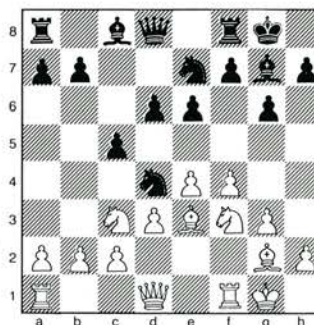
2. - Sc6 3. g3 g4 4. Lg2 Lg7 5. d3 d6 6. f4 e6!

Det är viktigt att få kontroll över fältet f5 när vit har spelat f4.

7. Sf3 Sge7 8. 0-0 0-0 9. Le3

Vit hotar nu att spela 10. d4.

9. - Sd4

10. Dd2!?

Exvärldsmästaren Boris Spasskij som är världens ledande expert på slutet Sicilianskt brukar här spela 10. e5. I Rotterdam förra året mötte han en ungskare spelare vid namn Horváth och det partiet fortsatte: 10. e5 Db6! 11. Se4 Sef5 12. Lf2 Dxb2 (det är vanligtvis alltför riskabelt att gå på bonderov med damen i ett så tidigt skede, men i det här fallet får den en mycket bra placering mitt inne i fiendeläget) 13. Sxd4 cxd4 14. g4 Se3 15. Lxe3 dxe3 16. Sxd6 f6! 17. De2 fxe5 18. Sc4 Dd4 19. fxe5 Tf2 (med finurligt spel håller svart jämvikten i partiet som nu styr mot dambyte och en inte alltför avlägsen remi) 20. Dxe3 Txf1† 21. Txf1 Lxe5! (löparen kan

ju varken slås av damen eller springaren) 22. Dxd4 Lxd4† 23. Kh1 Tb8 24. Tb1 remi. Efter 24. - b6 25. Sa5 Ld7 26. Sc6 Lxc6 garanterar de olikfärgade löparna en fredlig utgång.

10. - Tb8 11. a3 Dc7?!

Ett något tvivelaktigt drag. 11. - b5! 12. b4 Dc7 var bättre.

12. Tb1 b5 13. Se2! Sxf3† 14. Lxf3 Lb7 15. b4 a6 16. Kg2?

Försvagar vits ställning. Löparen på f3 förlorar sina reträtfält på g2 och h1 samtidigt som vits kung riskerar att få ett utsatt läge på diagonalen.

16. - f5!

Inleder trycket på den långa diagonalen.

17. Lg1

Ännu ett drag utan någon riktig poäng. Löparen stod faktiskt bättre på e3.

17. - Tbc8!

Nu lockas vits torn bort från f-linjen och den vita kungsställningen försvagas ytterligare.

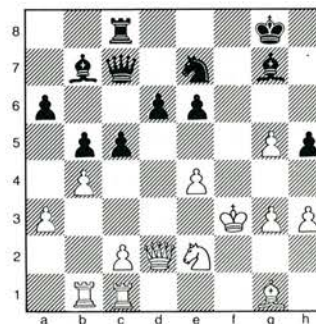
18. Tfc1 g5!

Ett bondeoffer i rätt ögonblick. Vits bästa chans är nu att försvara sig passivt med 19. Kh1. I stället väljer han att anta offret, men först ger han kungen ett flyktfält på h2.

19. h3 h5 20. fxe5 fxe4 21. dxe4

Enda draget eftersom 21. Lxe4 d5! 22. Lf3 Txf3 23. Kxf3 d4† 24. Kf2 Tf8† 25. Ke1 Dc6 är hopplöst. Svarts dam tränger in i den vita ställningen och vit är alltför passiv.

21. - Txf3! 22. Kxf3

22. - Lxe4†!

Ett fantastiskt drag! Vits kung lockas längre och längre ut på brädet. Bara några dagar tidigare lyssnade jag på ett föredrag av Tom Wedberg med flera partiexempel på just det-

ta tema: att locka ut kungen med hjälp av pjäsoffer. Nu fick jag tillfälle att praktisera vad jag lärt mig!

23. Kxe4

Lika hopplöst hade varit att avböja offret, t ex 23. Kf2 Tf8† 24. Ke1 Sd5 med hotet 25. – Df7.

23. – De6† 24. Ke3 Dg2?

Här missade jag tyvärr en vacker och forcerad vinstväg: 24. – Tf8! 25. Dd1 (25. Sf4 Txf4 26. gxf4/26. Kxf4 Sf5! med idén 27. – Le5† matt/Sf5† 27. Kf2/27. Ke2 Sg3† 28. Ke1 Df3!/Ld4† 28. Ke1 Lxg1 med vinstställning för svart) cxb4! 26. Sf4 Txf4 27. gxf4 Sf5† 28. Kf2 Ld4† 29. Ke1 Dh1 och svart vinner.

25. Dd3?

Vit var tvungen att skapa ett flykttält på c2 för kungen med antingen 25. c3 eller 25. c4. Jag tror kanske att svart ändå har de bättre chanserna, men det är verkligen svårt att hitta något direkt avgörande efter mitt slarviga 24:e drag.

Vit klarar sig utmärkt efter exempelvis 25. c3!? cxb4? (bättre är 25. – c4 eller t o m 25. – d5!?) 26. cxb4! Sd5† 27. Dxd5!. Efter textdraget är partiet slut.

25. – c4!

Nu är 26. Dd1 Sd5† 27. Kd2 Lc3† matt så gott som forcerat. Vit "hittade" en annan ruta för damen.

26. Dg6 och samtidigt gav vit upp.

(Kommentarer: Richard Wessman)

Kadettlag-SM

Ungefär när detta nummer av TfS ligger i brevlådorna är det dags för finalspelet i årets Kadettlag-SM. Som huvudfavoriter i Göteborg, där tävlingen går, gäller nog Rockaden och Västerås Östra. Här är två partier från lagens inbördes möte i kvalspelet, som måste stå över i förra numret:

HOLLÄNSKT PARTI (A 80)

Olle Wademark
SK Rockaden,
Stockholm

Magnus Wahlund
Västerås Östra SK

1. d4 e6 2. Sf3 f5 3. Sc3 Sf6 4. Lg5 Le7 5. Lxf6 Lxf6 6. e4 fxe4 7. Sxe4 0–0 8. Ld3 Sc6

Lugn utveckling med t ex 8. – b6 9. Se5 Lb7 är också farlig: 10. Dh5! med hotet slag

på f6 och h7, och om 10. – De7 så 11. Dxb7†! Kxh7 12. Sxf6†† Kh6 (12. – Kh8 13. Sg6† matt) och kungens gatlopp slutar med matt, t ex 13. Seg4† Kg5 14. h4† Kf4 15. g3† Kf3 16. Tg1! och springarmatten på h2 går inte att förhindra.

9. c3 g6 10. Dc2 Lg7 11. h4!

Startskottet för ett angrepp som snabbt ger svart stora problem.

11. – Se7 12. h5 De8 13. hxg6 hxg6 14. Seg5 d6 15. Sh7 Tf5

Svart ger en kvalitet, men lindringen blir inte stor.

16. 0–0–0 Ld7 17. Lxf5 Sxf5 18. Shg5 La4 19. b3 Ld7 20. Tde1 Lf6 21. Sxe6! Lxe6 22. d5 Sg7 23. dxe6 a5 24. Sh4 Lxh4 25. Txb4 Sf5 26. Tf4 De7 27. Kb1 b5 28. g4 Dg5 29. De4 d5 30. De5 uppgivet.

De5 uppgivet.

Och vid första bordet utspelades följande drama:

FLANKSPEL (A 04)

Jonas Barkhagen
SK Rockaden,
Stockholm

Johan Eriksson
Västerås Östra SK

1. Sf3 c5 2. g3 b6 3. Lg2 Lb7 4. 0–0 Sf6 5. d4 cxd4 6. Sxd4 Lxg2 7. Kxg2 e6 8. c4 d6 9. b3 Le7 10. Dd3 0–0 11. Sc3 a6 12. La3 Dc8 13. e4 Db7

Via en del omvägar har en treradersställning av engelsk/siciliansk typ uppkommit.

14. Lb2 Sbd7 15. f3 Tac8 16. Tad1 Tfd8 17. De2 Lf8

Svarts mål är att genomföra d6–d5 och öppna för sina pjäser. Då får inte längre löparen stå i slag på e-linjen.

18. h3 Te8 19. Kh2 Db8 20. Tfe1 h6 21. Td2

Vits kungsställning är försvagad och om e-linjen öppnas hänger vits dam. Svart öppnar nu spelet med ett chansrikt pjäsoffer.

21. – d5! 22. e5

Den parad vit förlitat sig på.

22. – Sxe5! 23. Dxe5 Ld6 24. De2 Lxg3† 25. Kg2 Sh5 26. Kh1 Sf4 27. De5 Lxe1 28. Dxe1 dxc4 29. bxc4 Txc4

Slagväxlingen är över och svart har fått god utdelning på det satsade materialet. Nu faller den vita ställningen sönder i ett fåtal drag.

30. Se4 Tec8 31. Dg1 Sxh3 32. Dg4 Tc1† 33. Lxc1 Txc1† 34. Kg2 Tg1† 35. Kxh3 Th1† 36. Kg2 Dh2† matt.

SVENSKT "KANONLAG" VANN MOT DANMARK

Ett mycket starkt svenskt landslag vann – som i korthet meddelades i TfS nr 5 – den årliga landskampen mot Danmark, som spelades 20–21 maj i Malmö. Siffrorna blev 9½–6½ (5–3 samt 4½–3½) efter en gedigen insats som förbättrade statistiken mot vår genom tiderna mesta landskampsmotståndare till 22 vunna, 10 oavgjorda och 15 förlorade.

SVERIGE

1. Ulf Andersson	1	1	–
2. Ferdinand Hellers	½	1	–
3. Lars Karlsson	1	½	–
4. Tom Wedberg	½	1	–
5. Jonny Hector	1	½	–
6. Stellan Brynell	0	0	–
7. Thomas Ernst	½	0	–
8. Lars-Åke Schneider	½	½	–
	5	4½	

DANMARK

Carsten Høi	0	0
Erling Mortensen	½	0
Jens Kristiansen	0	½
Erik Pedersen	½	0
Bjørn Brinck-Claussen	0	½
Jens Ove Fries Nielsen	1	1
Klaus Berg	½	1
Steen Fedder	½	½
	3	3½

Det torde vara första gången någonsin som Sverige ställde upp med tre stormästare i en landskamp av det här slaget. Trion Andersson, Hellers och Karlsson tog fyra vinster av sex möjliga – imponerande!

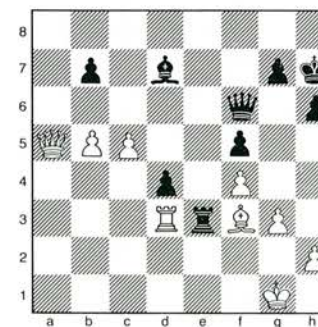
I rättvisans namn ska nämnas att Danmark saknade några av sina främsta bl a stormästarna Bent Larsen och Curt Hansen. Gästerna sålde sig som vanligt ändå dyrt och så gott som samtliga partier var fyllda av både kamp och dramatik.

I första rondan spelade Ulf Andersson som svart samma variant i Franskt, som han med framgång använde mot Hellers i Hanninge. Høi försökte gå bröstganges till väga i mittspelet men Ulf rockerade långt och vann en bonde. När Høi försökte komplicera spelet ytterligare genom att ge dam för torn och lätt pjäs kom han alldeles snett och redan efter 25 drag var det slut.

Nykorade Danmarksmästaren Mortensen var djärv nog att satsa på Sicilianskt mot Hellers som sin vana trogen uppträdde aggressivt. På något mystiskt vis lyckades Mortensen slingra sig ur greppet och till sist höll han

remi i ett damslutspel med två bönder mindre. Möjligen fanns det vid något tillfälle en vinstfortsättning för svensken.

Karlsson, som inte oväntat spelade Holländskt, hade nöjet att träckla ihop ett mattnät trots att Kristiansen hade två damer på brädet. I denna ställning hade dansken tyckt sig ha segern inom räckhåll:

34. c6?

En synvilla. Efteranalyserna visade att vit har remi, men inte mer, efter 34. Txe3 dxe3

35. c6 bxc6 36. bxc6 osv.

34. — Txd3! 35. cxd7 De7!

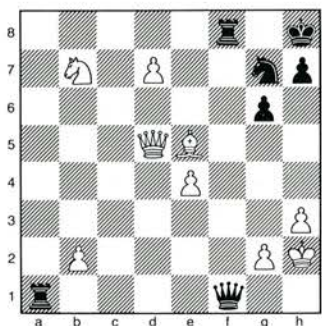
Detta starka drag hade vit uppenbarligen förbisett.

36. d8D De3† 37. Kg2 Dxf3† 38. Kh3 Df1† 39. Kh4 Dg2 40. uppgivet.

Erik Pedersen försvarade sig med Caro-Kann mot Wedberg som inte hittade något bra recept mot det ovanliga 3. — Db6!?. Just som man väntade sig ett fredligt slut offrade Wedberg damen — men mer än remischackar gav det inte.

Brinck-Claussen och Hector spelade Preussiskt, en öppning som numera inte förekommer särskilt ofta i mästartkretsar. Hector offrade en bonde, rockerade långt och angrep sedan som en furie. Vits kung jagades som fredlös flyktning över hela brädet, från e1 till a2 och vidare bort till kungsflygeln, där den slutade sina dagar på g4. Då hade Hector omsatt en merbonde till vinst.

Stellan Brynell svarade för en ambitiös och intressant partianläggning mot Fries Nielsens jugoslaviska försvar och efter intressanta förvecklingar i mittspelet uppstod denna ställning:

Dansken var i svår tidsnöd. Svensken hade några minuter kvar sedan han offrat sig till en långt avancerad fribonde och försmått remi genom dragupprening. Nu följde:

36. Dd4?

Partiet hade varit vunnit efter 36. d8D! Dg1† 37. Kg3 Df2† 38. Kg4 h5† 39. Kg5 eller 38. — Dxc2† 39. Kh4 eller 38. — De2† 39. Kh4. Nu lyckades Fries Nielsen vända på steken med en smart manöver:

36. — Dh1† 37. Kg3 De1† 38. Kh2 Dh1† 39. Kg3 De1† 40. Kh2 Td1! 41. Lxg7†

På 41. d8D hade följt 41. — Txd8.

41. — Kg8 42. De5 Tf1! 43. uppgivet.

Berg och Ernst levererade ett kort men skarpt remiparti som slutade med dragupprening efter 24 drag (Sicilianskt).

Schneider och Fedder delade poängen efter 17 tämligen händelselösa drag (Ryskt).

ANDRA RONDEN

En ny etta för Ulf Andersson i ett parti som i det längsta tycktes remibetonat. Men plötsligt, utan att någon egentligen begrep hur det hade gått till, satt Uffe med ett vunnit tornslutspel:

DAMBONDESPEL (A 41)

Ulf Andersson
Sverige

Carsten Høi
Danmark

1. Sf3 d6 2. d4 g6 3. b3

Då Høi är känd som specialist på Kungsin-diskt väljer Andersson att lämna teorin så fort som möjligt.

3. — Lg7 4. Lb2 c5 5. e3 Sc6 6. Le2 Sh6 7. 0—0 0—0 8. Sbd2 Lg4 9. Tb1

Bindningen längs den långa diagonalen börjar bli besvärande och svart hotar samtidigt att ytterligare öka trycket mot d4 med Sf5, därav detta något onaturliga garderingsdrag.

9. — Sf5 10. d5 Lxf3 11. Sxf3 Se5 12. Dd2

Svart hade fått ett fint springarfält på d6 efter 12. Sxe5 Lxe5 13. Lxe5 dxe5.

12. — Sxf3† 13. Lxf3 Lxb2 14. Txb2 b5 15. Le2 b4?!

Förmodligen hade det varit bättre att begränsa löparens rörelsefrihet med 15. — a6. Nu får vit chansen att skapa spel på damflygeln där han ju faktiskt har numerär överlägsenhet; springaren kan inte delta.

16. a3! a5 17. Ta2 e5

Ger vit möjlighet att öppna spelet och ökar löparens aktionsradie. Men svart kan inte bara avvakta, eftersom en torndubbling på a-linjen i kombination med idéer som Lb5—c6 och/eller Dd3—b5 skulle leda till en för vit fördelaktig ställning.

18. dxe6 fxe6 19. axb4 axb4 20. Txa8 Dxa8 21. Lg4 d5 22. h3 Da2 23. Te1

Vit vill sätta svarts centrum under tryck med e4.

23. — Db2!

Damen aktiveras maximalt på diagonalen. Dessutom sätter den press på c2-bonden och indirekt också på f2.

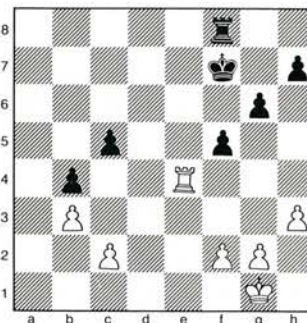
24. e4 Dd4?

Mycket bättre verkar 24. — Sd4. Efter t ex 25. exd5 exd5 26. Te7 Tf7 ser svart ut att klara sig bra. 26. Dh6 fungerar ju inte på grund av hotet mot f2 efter 26. — Dxc2. Efter textdraget får vit ett slutspel med minimal fördel.

25. De2 dxe4

Vit hade fått stor fördel efter 25. — Sg7? 26. exd5 exd5 27. Td1 De4 28. Dxe4 dxe4 29. Td5.

26. Dxe4 Dxe4 27. Txe4 Kf7 28. Lxf5 exf5

29. Th4!

Försvagar kungsflygelbönderna så att de senare kan angripas av vits kung.

29. — h5 30. Tc4 Tc8 31. Kh2 Kf6?!

Goda remichanser tycks finnas efter 31. — Ke6. Efter 32. Kg3 Kd5 33. Kf4 Tc6 34. Kg5 Te6 är det svårt att se hur vit ska kunna förstärka sin ställning.

32. Kg3 Tc7 33. c3!?

Vinner bonde men kanske hade det varit bättre att först förstärka positionen med t ex 33. Kf3 eller 33. h4.

33. — bxc3?!

Svart bör fortfarande kunna klara remi om han i stället hade aktiverat sitt torn med 33. — Tb7 34. Txc5 bxc3 35. Txc3 Tb4.

34. b4 Ke5?

Nu är svarts öde beseglat. Sista möjligheten var 34. — h4!†. På 35. Kxh4 hade följt 35. — Th7† och efter 35. Kf3 Ke5 36. bxc5 g5 hade det som nu följer kunnat undvikas.

35. bxc5 g5 36. f4!†

Avgörande. Svarts bönder kommer att falla en efter en.

36. — gxf4† 37. Kf2 Kd5 38. Txc3 Tc6 39. Kf3 Ke5 40. Tc2

Svart är i dragtvång. Tornet måste blocke-

ra c-bonden och kungen måste hålla f4-bonden.

40. — h4 41. Tc1 Kf6 42. Kxf4 Kg6 43. Ke5 Kg5 44. Tc4 uppgivet.

Ur till synes tomma intet plockade Ulf Andersson fram ett minimalt bättre slutspel som han sedan vann på ett retfullt enkelt sätt. Man blir avundsjuk, eller hur?

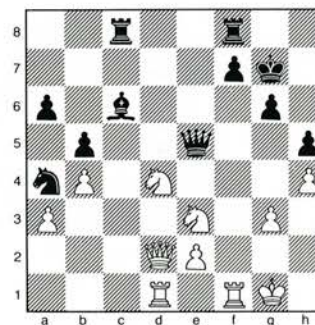
(Kommentarer: Stellan Brynell)

Med 9. d4 i Spanskt försökte Mortensen förvilliga begreppen för Hellers. Det lyckades inte. Dansken offrade förgäves en bonde men strax därpå räknade han fel och blev av med en pjäs. Svensk seger således efter solitt spel av Hellers.

Kristiansen spelade bra som svart i Engelskt och Karlsson hamnade så småningom i ett slutspel där han hade vissa problem. Med säker hand redde han upp situationen och klarade remi.

I mittspelet vann Pedersen en bonde mot Wedberg som försvarade sig med Damindiskt. Som kompensation hade svensken aktivt placerade pjäser och i ömsesidig tidsnöd utnyttjade han detta till att vända partiet och vinna.

Hector provade Ponziani men Brinck-Claussen slog tillbaka alla attacker och kom omsider bonde över. I ett av rondens längsta och segaste partier klarade Hector en halva tack vare skickligt skött försvar.

Den här ställningen uppstod i partiet Fries Nielsen — Brynell sedan den senare inte fått riktig ordning på sitt Kungsin-diska försvar. Nu inleddes ett fyrverkeri:

23. Sef5†! Kg8

Offret gick förstås inte att anta: 23. — gxf5 24. Dg5† osv.

24. Dg5 Kh7 25. Dh6† Kg8 26. Se6!

Ett springaroffer till och det kan heller inte antas: 26. – fxe6 27. Se7† matt!

26. – gxf5 27. Dg5† Kh8 28. Dxb5† Kg8 29. Dg5† Kh8 30. Dh6† Kg8 31. Dg5† Kh8

Båda spelarna är i tidsnöd.

32. Txf5 Dxe6 33. Tf6 Sb6 34. Th6† Dxb6 35. Dxb6† Kg8 36. Dg5† Kh7 37. Df5† Kg7 38. Dg5† Kh7 39. Dh5† Kg7 40. Td4!

Tiden klaras med ett nödrop. Nu hotar 41. Dg5† Kh7 42. Tg4 och matt i nästa drag.

40. – f5

På 40. – f6 hade det blivit matt direkt och efter 40. – Ld7 41. Dg5† Kh7 42. Td6 hade springaren gått förlorad.

41. Td6 Tf6 42. Dg5† uppgivet.

Ernst och Berg utkämpade en väldig batalj:

SICILIANSKT PARTI (B 33)

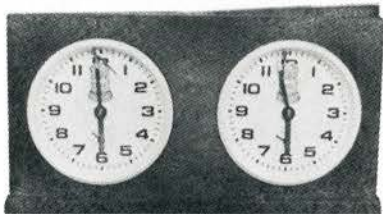
Thomas Ernst
Sverige

Klaus Berg
Danmark

1. e4 c5

Omväxling förnöjer! När vi möttes i Schacknyttfestivalen besvarade jag 1. e4 med 1. – c6.

TORNURET

225 kr inklusive moms.
Portofritt vid beställning av minst tio ur.

JEPSONS UR AB

Stora Södergatan 29
222 23 LUND
Tel 046/11 20 19, 046/15 07 13
(kvällstid)

2. Sf3 Sc6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 Sf6 5. Sc3 e5

Alltså Svesjnikov-varianten, som är speciellt lämplig för vinstförsök; Sverige ledde ju efter första rondan.

6. Sdb5 d6 7. Lg5 a6 8. Sa3 b5 9. Lxf6 gxf6 10. Sd5 f5

Även 10. – Lg7 är möjligt.

11. Ld3 Le6 12. Dh5 f4!?

Spelat första gången av Gyula Sax i matchen mot Nigel Short i St John i fjol.

13. g3 Tg8 14. c3

Bra för svart är 14. gxf4? Lg4 15. Dxb7 Tg7 16. Dh8 Sd4.

14. – Lg4 15. Dxb7 Tg7

I det ovannämnda partiet Short – Sax spelade svart 15. – Tg6 och fick fint spel efter 16. Dh4?! Dxb4?! 17. gxh4 Lf3 18. Tf1 Tc8 19. Sc2 f5!. Short kunde dock ha spelat 16. gxf4 Th6 17. Dg8 Tg6 18. Dh7 med dragupprepping.

16. Dh8 Tg6 17. h3!? Lf3

Efter 17. – Th6 18. Dxb6!? Lxb6 19. hxg4 har vit kompensation för damen tack vare kontrollen över de vita fälten.

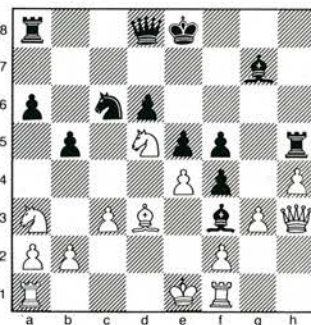
18. Tf1 Th6 19. Dg8 Tg6 20. Dh7 Th6 21. Df5!?

Ingen dragupprepping!

21. – Lg7

Hotar 22. – Th5 med damfångst.

22. h4 Th5 23. Dh3 f5

En spännande ställning har uppstått. För den offrade bonden har svart aktivt spel. Thomas antar utmaningen...

24. exf5 Lxd5 25. Dg4 e4

Andra möjligheter är 25. – Th7 26. Dg6†? Kf8 27. Dxb7 e4 28. f6?! Dxf6 29. Lxe4 Lxe4 30. Dxe4 Te8 med stor fördel för svart. Vit kan dock förstärka sitt spel med 26. f6! Dxf6 27. Lxb7 med idén Dg6. Också 25. – Th8 26. Dxb7 Tg8 27. Dh6 (27. Dh7 Ta7!) e4 28.

0–0–0 exd3 29. Txd3 ser bra ut för vit.

26. Dxb5† Lf7

På 26. – Kf8 följer 27. f6! Dxf6 28. Dxd5 exd3 29. 0–0–0 med avgörande fördel för vit (29. Dxc6?? De7† 30. Kd2 De2† 31. Kc1 Dxf1† 32. Kd2 De2† 33. Kc1 De1† matt).

27. De2 d5 28. f3

Också 28. 0–0–0 kunde komma i fråga, med idén 29. Lxe4. Svart kan dock göra 28. – De7 med "oklart spel".

28. – f3g3!?

Komplikationerna efter 28. – b4 tyckte jag principiellt inte om; varför lägga tid på att jaga springaren på a3 som är ute ur spelet? 29. fxe4 Dxb4 30. exd5† Se5 31. 0–0–0 Lh5 32. De4

Här befann vi oss båda i kraftig tidsnöd. Under efteranalyserna tyckte Thomas att han hade spelat bort en vinstställning i ungefär det här läget. Jag hade däremot bedömt ställningen som oklar, men med goda praktiska chanser för svart.

32. – Dg5† 33. Td2 Kf8 34. Kc2 Te8

Hotar 35. – Sc4.

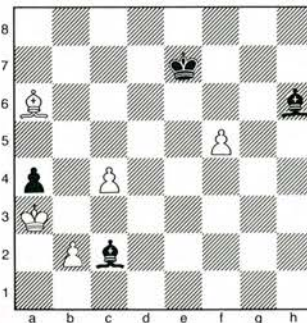
35. Dh1 Sg4 36. Te1 Txe1 37. Dxe1 Se3† 38. Kb1 g2 39. Dg1 Lf3 40. Sc2 Sxc2 41. Txc2 Lh6 (!) 42. Dc5†

Vits remichanser består i att eliminera svarts damflygelbönder och offra tornet på g2-bonden. Möjligen var därför 42. b3 följt av Kb2 och a4 bättre, eftersom vit i partiet kom att sakna ett tempo för att kunna realisera denna plan.

Däremot var 42. a4 dåligt på grund av 42. – bxa4 53. Lxa6? (43. Ka2 Lxd5†) Le4!.

42. – De7 43. Dxe7† Kxe7 44. Tg2 Lxg2 45. a4 bxa4 46. Lxa6 Lxd5 47. c4 Le4† 48. Ka2 Lc2 49. Ka3

Vit har nu nästan nått sitt mål: Han behöver "bara" spela Lb5 jämte Lxa4 med remi...

49. – Le3!!

Idén är klar; 50. – Lc5† 51. Ka2 Lb3† och därefter som i partiet.

50. Kb4 Ld2† 51. Ka3

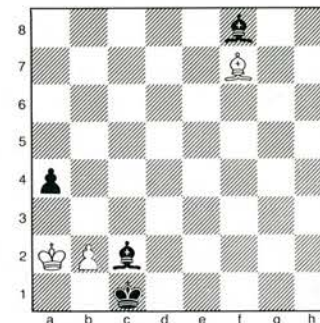
Svart har uppnått att aktivera löparen på h6 och det visar sig ha stor betydelse. På 51. Kb5 eller 51. Kc5 hade följt 51. – Lc1 jämte 52. – Lxb2.

51. – Kd6 52. f6

Nu ser man tanken bakom svarts 49:e drag. På det "självlklara" 52. Lb5 följer 52. – Kc5 53. Lxa4 Lb4† 54. Ka2 Lxa4.

52. – Kc5 53. f7 Lb4† 54. Ka2 Lb3† 55. Kb1 Kd4 56. Lb5 Lf8 57. Kc1 Lh6† 58. Kb1 Kc5 59. Ld7 Kb4 60. Lf5 Kxc4 61. Le6† Kb4 62. Lf5 Lx7 63. Lc2 Lb3 64. Lg6 Kc4 65. Lh7 Kd4 66. Lf5 Ke3 67. Lg6 Kd2 68. Lf5 Lf8 (!) 69. Lg6 Lc4 70. Le8 Ld3† 71. Ka2 Lc2 72. Lf7 Kc1 (!) 73. uppgivet.

Slutställningen förtjänar ett diagram:

Svart vinner med 73. – Lb1† följt av 74. – Lg7 (eller 74. – a3, som föreslogs av Lars-Åke Schneider) och 75. – Lxb2† matt.

(Kommentarer: Klaus Berg)

Efter detta mäktiga drama återstår endast att konstatera att Schneider som svart inte hade några problem att utjämna i Katalanskt mot Fedder. Vid något tillfälle såg det t o m ut som om han skulle kunna få fördel i slutspelet med torn och likfärgade löpare. Ett aktivt torn och dragupprepping kunde emellertid rädda en halv poäng åt Danmark.

Stormästaren Simen Agdestein utsågs vid det norska schackförbundets kongress i Randaberg vid Stavanger till hedersledamot i förbundet.

Europacupen:

WASA VANN IGEN!

Wasa SK gick vidare till tredje omgången i Europacupen för klubblag efter seger med 7-5 mot ett starkt tjeckiskt lag. Richard Wessman berättar hur det gick till:

En varm sommarkväll i slutet av juni samlades vårt Europacuplag för att diskutera den kommande matchen. Vi var alla överens om att den skulle bli hård och jämn. Våra motståndare, ett tjeckiskt universitetslag med OS-spelarna Pavel Blatný och Petr Hába i spetsen samt sedan fyra ungefär jämna spelare med skapliga elotal, verkade vara ungefär jämnstarka med oss.

Vi satt på en veranda och diskuterade våra spelöppningsval. De enda två som kunde hoppas få in något förberett var Ferdinand Hellers och Tom Wedberg. Ferdinand hade förberett Marshallangreppet i Spanskt som vit och Tom hade också några varianter på gång.

Vi andra diskuterade rent allmänt vad vi borde eller inte borde spela. Kanske hade vår uppladdning mest en moraliskt stärkande effekt.

Första söndagen i juli samlades vi allihop på Park Hotel, vår utmärkta spelokal. Hotellet ligger vid Karlavägen, den kanske vackraste gatan på Östermalm. Allén i mittgången stod i full blom och det var liv och rörelse överallt.

Tjeckerna såg mycket nöjda och kanske även en smula överraskade ut. Men Stockholm är verkligen en ovanligt vacker sommarstad.

IM Stellan Brynell, Limhamns SK delade tionde plats i en kategori 9-turnering Leningrad. Han tog 5 poäng av 13 (två vinster, sex remier och fem förluster). Turneringen vanns av Leonid Judasin och Konstantin Asejev, båda Sovjet på 9 poäng före Aleksander Chalifman och Andrej Lukin, båda Sovjet 8½. Bäste utlänning: Keith Arkell, England som blev sexa med 6½.

Första dagens drabbning var hård. Till allas förvåning förlorade Ferdinand en mycket god ställning. Blatný lyckades långsamt kämpa sig upp och avgjorde i tidsnöden. Jag själv, som nyss var hemkommen på "permis" från SM-gruppen i Sundsvall, spelade en snabb remi och hoppades på mitt vita parti nästa dag.

Peder Berkell klarade remi i en något dubiös ställning. Han var bonde under men spelade som alltid mycket aktivt och höll ihop sin ställning. Tuffast av alla var nog Teodor Hellborg. Han slog till utan pardon som vit i en Volgagambit – vilken debut i Europacupsammanhang!

En bra insats gjorde även Tom som visade prov på sitt oerhörda lugn. Metodiskt förde han en liten slutspelsfördel till vinst. Caspar Carleson kämpade väl i en svår ställning men fick ett besvärligt avbrott som han inte lyckades hålla.

3-3 således och andra dagens partier skulle bli avgörande.

Först hamnade vi i underläge med 2-1 sedan första dagens hjältar Tom och Teodor gått snabba undergångar till mötes och jag till min egen förvåning fått in ett förödande kraftdrag.

Hellers hade kniven mot strupen. I ett Marshallparti hade han fått en viss fördel som han förvaltade väl. När tidskontrollen nalkades visade han hur rutinerad han är. Lugnt och säkert hittade han de rätta dragen och Blatný gav snart upp. När sedan både Caspar Carleson och blixtkallade Simon Webb lyckades föra två slutspel till vinst var slutsegern i hamn.

Siffrorna fastställdes alltså till 7-5 i Wasas favör – en fantastisk match med ett lyckligt slut! I kvartsfinalen väntar nu troligen bortamatch i österled. Nya, och förhoppningsvis lyckosamma, äventyr...

MATCHRESULTAT

Wasa SK		Universita Brno	
1. Ferdinand Hellers	0 1	Pavel Blatný	1 0
2. Tom Wedberg	1 0	Petr Hába	0 1
3. Richard Wessman	½ 1	Miroslav Jurka	½ 0
4. C Carleson/S Webb	0 1	Zbyněk Hráček	1 0
5. P Berkell/C Carleson	½ 1	Libor Daněk	½ 0
6. Teodor Hellborg	1 0	Vladimir Sevčík	0 1
	3 4		3 2

DAMINDISKT FÖRSVAR (E 12)

Richard Wessman Miroslav Jurka
Wasa SK Universita Brno

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sf3 b6 4. Sc3 Lb7 5. a3 d5
6. cxd5 exd5

Alternativet 6. – Sxd5 leder till en mer dynamisk ställning. Efter slaget med e-bonden får spelet en stelare karaktär.

7. g3 Le7 8. Lg2 0-0 9. 0-0 Te8 10. Lf4 c6

En jugoslavisk stormästare spelade 10. – Ld6 mot mig en gång. Korrekt är då 11. Se5 med en liten fördel för vit. I regel är g2-löparen något mer aktiv än motparten på b7 i de här ställningarna och det garanterar vit en viss fördel.

11. Se5 Sbd7 12. Da4?!

Inledningen till mycket hårt spel från vits sida. Svart borde dock ha klarat sig bra.

12. – Sxe5 13. dxe5 Sd7 14. Tad1 Lf8

Nu är bonden på e5 fallfärdig och 15. e4 Sc5 16. Dc2 d4 17. Le3 Se6 18. f4 Db8 19. Lxd4 Sxd4 20. Txd4 Lc5 går ju inte. Vad ska man då göra? Jag hittade den enda vettiga planen.

15. b4! Sxe5 16. b5

Svart har nu problem med sin d-bonde.

16. – Df6 17. bxc6 Lxc6 18. Db3 d4 19. Sd5 Lxd5?

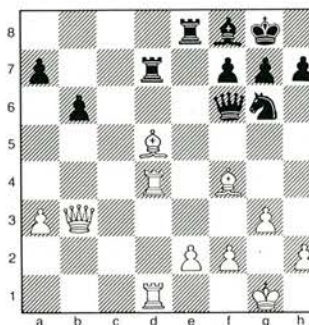
Efter 19. – De6 20. Txd4 är ställningen ungefär lika. Partidraget ger vit fördel tack vare vitfältslöparen som blir en mycket stark pjäs på d5.

20. Lxd5 Tad8 21. Txd4 Sg6

Vit har fördel efter både 21. – Sf3† 22. Dxf3 Dxd4 23. Lxf7† och 22. exf3!? Dxd4 23. Lxf7†, med merbonde och säker ställning.

22. Tfd1 Td7

Efter 22. – Sxf4 23. Txf4 faller f7. Efter en lång fundering hittade jag nu ett direkt vinstdrag.

23. Db5!

Vit hotar både 24. Dxd7 och 24. Lg5 Dxd5 25. Lxf7†, ett ogarderbart dubbelhot.

23. – Tde7 24. Lg5 uppgivet.

Richard Wessman

GN-norm för Pia!

Pia Cramling tog sin första inteckning i stormästartiteln (den manliga!) genom att bli tvåa i en kategori 7-turnering i Genua. Hon tog 8 poäng av 11, precis vad som behövdes. Däremot gick det sämre för Jonny Hector som blev nionde man. Resultat:

Konstantin Lerner, Sovjet 8½, Pia Cramling, Sverige 8, Vladimir Raicević, Jugoslavien 7½, Iván Faragó, Ungern och Spyridon Skembris, Grekland 7, Nikolaj Krogius, Sovjet 6½, Zlatko Klarić, Jugoslavien 6, Juan Bellon, Spanien 5½, Jonny Hector Sverige 3½ etc.

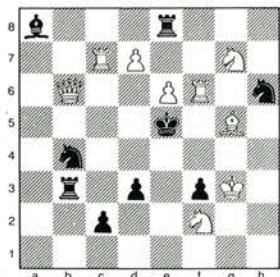
ANNONSERA I **TfS**

Problem

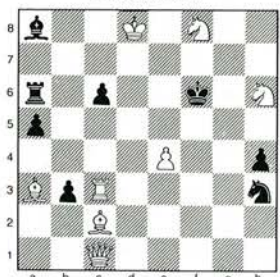
Bidrag och lösningar till Lennart Larsson,
Häradsvägen 10 B, S-443 31 Lerum

14798. Viktor Melnitsjenko
SU-Kotovsk

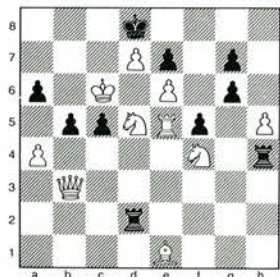
Matt i 2 drag

14801. Jan Valuska
CS-Zvolen

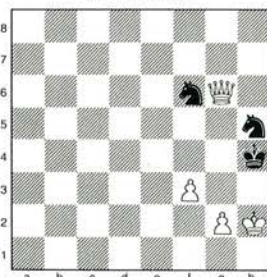
Matt i 2 drag

14804. Örjan Lindberger
Bromma

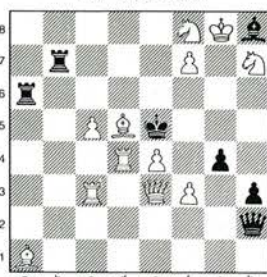
Matt i 3 drag

14799. Matti Kokkonen
SF-Iisalmi

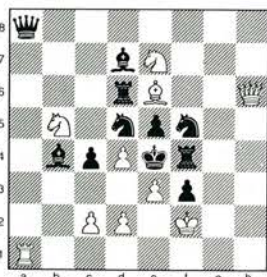
Matt i 2 drag

14802. Alexander Motschalkin
SU-Charkov

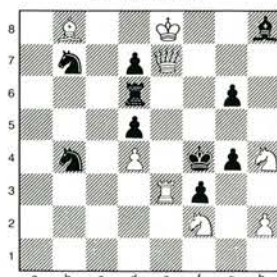
Matt i 2 drag

14805. Claude Goumondy
F-Paris

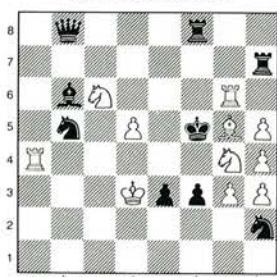
Matt i 3 drag

14800. Herbert Ahues
D-Bremen

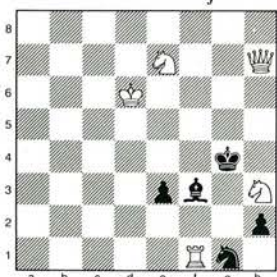
Matt i 2 drag

14803. Bjarne Blikeng
N-Kristiansund

Matt i 2 drag

14806. Gennadij Vladimirovitj
SU-Donetskaja

Matt i 3 drag

Lösningstid 1 oktober.
Observera ändrad insändningsadress.

Rättelse till TfS nr 5: Problem 14793 är
matt i 4 drag och 14794 matt i 2 drag. Lös-
ningsfristen förlängd till 1 oktober.

Studier

Originalstudier till: A Hildebrand,
Gröna gatan 31 B III, 754 36 Uppsala.

Glömda studiekompositörer (2)

KURT EUCKEN

För något år sedan påbörjade jag i TfS en serie om bortglömda studiekompositörer genom att presentera den tjeckiske studieförfattaren Emil Převorovsky. Det blev dock aldrig mer än en enda artikel. Tack vare den återuppståndna studieavdelningen kan jag nu fortsätta den påtänkta serien. Artikeln om Kurt Eucken kommer att fortsätta i nästa häfte av TfS med ytterligare några av hans verk.

Bland originalstudierna i TfS uppenbarade sig år 1947 ett nytt namn: Kurt Eucken från Argentina. Hans två originalstudier, varav den ena var ett modifierat problem och den andra tyvärr defekt, väckte dock ingen större uppmärksamhet.

Året därefter publicerade TfS tre av hans originalstudier samtidigt som det inflöt ett meddelande om författarens död. Sensationen kom först 1949 i samband med publiceringen av domen:

Domarna A Werle och H Hultberg belö-

nade Kurt Euckens alster med 1:a, 2:a och 3:e pris!

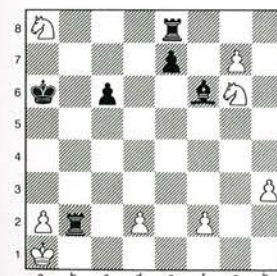
Oss veterligt har något sådant hänt i Sverige endast en gång förut, då samtliga priser erövrades av den store Henri Rinck.

Vem var Kurt Eucken? Namnet förråder att han knappast kunde vara argentinare. Svaret ges i José Mugnos' bok "Mis mejores finales", Buenos Aires 1957, som i en artikel om studiekonstens historia i Argentina förmedlar följande information:

forts nästa sida

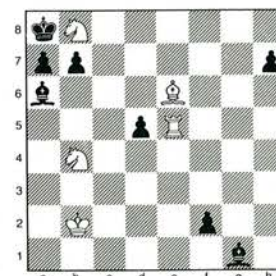
TfS' ÅRSTURNERING 1948

2518. Kurt Eucken
1:a pris

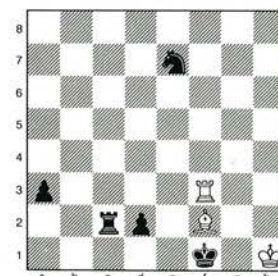
Remi

2519. Kurt Eucken
2:a pris

Vinst

2520. Kurt Eucken
3:e pris

Remi

Kombinationen

Möjligen var vår lilla kombinationstävling i TfS nr 4 i svåraste laget. Antalet insända lösningar var på intet sätt överväldigande och endast en hade klarat alla uppgifterna. Det var Krister Persson, Gnejsvägen 13, 903 42 Umeå som har ett bokpris att vänta.

Lösningarna:

Nr 1: 1. Txf6 Dd1† 2. Tf1! Dd6 3. Dxe5 osv (Illescas – Rachels, New York 1987).

Nr 2: 1. Dh6! Dg4 2. Tg3 Lf6 (2. – exf5 3. Tgx4) 3. Lxf6 exf5 (hotar matt på första raden, vilket förklarar svarts föregående drag) 4. Dxc3 Dxc2 5. Tfd1 Dc6 6. Dxc6 bxc7 7. Ld4 a6 8. Tacl Tc8.

Nr 3: I denna ställning som härrör från allsvenskans elitserie gällde det att ange och motivera vits bästa inledningsdrag som är 1. Dd4! Draget betvingar inte svart på något snabbt eller spektakulärt sätt men leder till en utveckling, där svarts instängda löpare på h7 avgör till vits förmån. Det går inte att ligga under med en hel figur!

Utrymmet tillåter inte en fullständigare behandling, men vi återger två varianter anförda av Krister Persson:

a) 1. – Tae8 2. Lf2 c3 3. Dxb4 Dxd5 4. Dxc3 Txe2 5. Tfd1 Dc6 6. Dxc6 bxc7 7. Ld4 a6 8. Tacl Tc8.

b) 1. – Dg3† 2. Lg2 Tfd8 3. Df4 Ld6 4. Dxc3 Lxg3 5. Lf4 Lxf4 6. Txf4 Td2 7. Txc4.

Vi kan nämna att vitspelaren i partiet missade det rätta draget och förlorade.

Nr 4: 1. Sd8 Df8 (1. – Dxb3 2. Te8† Dg8 3. Sf7† matt) 2. Te8 Dxe8 3. Sf7† och vit vinner damen (Kremenetskij – Kolev, Sovjet 1987).

Nr 5: 1. g7† Kh7 2. g6† Kh6 3. a8D! Txa8 4. Kf7 Ta7 (annars får vit ny dam!) 5. Kg8 Txc7 6. Kh8 Ta7 (6. – Txc6 patt) 7. g7 Txc7 patt (från Chess dec 1988).

Nr 6: 1. Td8† Kg7 2. Sf5† gxf5 3. De3! Dc6 (3. – h6 4. Dg3†) 4. Dg5† Dg6 5. Dxe7 och hotet 6. Df8 går inte att parera (5. – Kh6 6. Td3!) (Chalifman – Lau, Rotterdam 1988).

forts från föregående sida

Kurt Eucken var tysk. Han föddes i Dresden år 1899 och kom till Argentina 1925. Till yrket var han musiker. Han fattade intresse för studiekomposition 1946, då han komponerade några opus som han visade för Mugnos. Denne fäste sig genast vid hans originella, ofta djärva idéer. Året därpå publicerades Euckens första verk i några argentinska men också europeiska schackpublikationer. Under 1947 sände han fler originalstudier till bl a TfS och L'Echiquier de Paris.

Eucken bodde ensam på ett pensionat och oroade sig mycket för sin gamla mor som fanns kvar i Dresden. I mitten av 1947 började han klaga över dålig hälsa. Han dog den 24 november 1947.

I allt har Kurt Eucken publicerat 43 verk och efterlämnat fyra ofullbordade studier, som han tydligen inte var riktigt nöjd med, samt några idéskisser. Vi återger här hans pristagare från Tidskrift för Schack 1948. Dessvärre fick han aldrig uppleva den stora framgången.

– Kurt Eucken utgjorde ett flyktigt men lysande ögonblick i den argentinska studiekonstens historia, säger José Mugnos.

Lösningar till Euckens studier

2518. 1. Sc7† Ka5 2. Sxe8 Ld4 3. a3!! (Detta drag är studiens clou. På 3. a4? följer 3. – Tb8† 4. Ka2 Txe8 5. g8D Txc8 6. Sxe7 Ta8! 7. Sxc6† Kb6 8. Sxd4 Txa4† och svart vinner. Alltså en tematisk förförelse) Tb8† 4. Ka2 Txe8 5. g8D! Txc8 6. Sxe7 remi. Synd bara att författaren inte hittade någon mindre brutal inledning, men sådant fäste man sig inte så mycket vid på 40-talet.

2519. 1. Lh3 f1D 2. Lxf1 Ld4† 3. Kc2!! Lxe5 4. S4xa6!! Lxb8 (4. – bxa6 5. Sd7! L – 6. Lxa6 h5 7. Kb3 h4 8. Ka4 h3 9. Kb5 h2 10. Kc6 ±) 5. Lg2 d4 6. Kd3 Le5 7. Ld5! h5 8. Ke4 Lf6 9. Kf4! h4 10. Lf3! h3 11. Kf5 d3 12. Ke6! d2 13. Kd7 d1D† 14. Lxd1 bxa6 15. Kc8 och vinner. Ej 1. Lxd5? f1D 2. Te8 Ld4† 3. Kb3 Dd1† 4. Ka3 Da1† =.

2520. 1. Lb6†! Ke2 2. Te3† Kd1 3. Txa3 Tc1 4. Kg2! Kc2 5. Ta2† Kd3 6. Txd2† Kxd2 7. Ld8 Sd5 (f5) 8. Lg5† Se3† 9. Kf3 Te1 10. Ke4 = eller 9. – Tc3 10. Lh6 = med samma ställning i sidled. Studien bygger på den klassiska remin av J de Villeneuve – Esclapon.

SCHACKHISTORIA

MED

TfS

Tidskrift för Schack har i snart 100 år speglat schackets utveckling här hemma och utomlands. Dess årgångar innehåller allt – partier, kommentarer, teoriartiklar, turneringsreferat, tabeller, intervjuer, porträtt, olympiader, landskamper, VM-matcher, problem, studier osv osv.

De första årgångarna är sedan länge utsålda och svåra att komma över. Många finns dock fortfarande i lager. Passa på att komplettera ditt schackbibliotek medan chansen fortfarande finns!

Årg 1910	200:–	1941	250:–	1960	150:–	1979	100:–
1913	175:–	1942	250:–	1961	200:–	1980	100:–
1915	175:–	1943	250:–	1962	150:–	1981	100:–
1919	175:–	1944	250:–	1963	150:–	1982	100:–
1920	175:–	1945	175:–	1964	150:–	1983	100:–
1925	200:–	1946	175:–	1965	150:–	1984	100:–
1926	175:–	1947	175:–	1966	175:–	1985	100:–
1927	175:–	1948	175:–	1967	175:–	1986	100:–
1930	175:–	1949	175:–	1968	150:–	1987	100:–
1931	150:–*	1950	175:–	1969	120:–	1988	100:–
1932	150:–*	1951	175:–	1970	120:–		
1933	200:–	1952	175:–	1971	120:–		
1934	200:–	1953	175:–	1972	175:–		
1935	300:–	1954	150:–	1973	100:–		
1936	300:–	1955	175:–	1974	100:–		
1937	300:–	1956	150:–	1975	100:–		
1938	300:–	1957	150:–	1976	100:–		
1939	300:–	1958	150:–	1977	100:–		
1940	300:–	1959	150:–	1978	100:–		

*) Med ett häfte i faksimil.

Special I

10 TfS-nummer från olika årgångar 50:–

Special II

10 olika utländska schacktidningar 40:–

Priserna gäller häftade, kompletta årgångar. Portofritt!
Vi levererar också i mån av tillgång enstaka exemplar å 5:– styck.

TIDSKRIFT FÖR SCHACK

Gethornskroken 21 · 281 49 Hässleholm
Tel 0451-128 50 · Postgiro 60 46 34 - 6

B POST

Avsändare:
Tidskrift för
Schack
Gethornskroken 21
281 49 Hässleholm
 ISSN 0040-6848

NYA ELO-LISTAN

□ **FIDE:s nya elolista, som gäller från den 1 juli, omfattar 120 svenskar (115 herrar och fem damer). Så här ser den ut för de främsta:**

1. Ulf Andersson	g 2635 (+15)
2. Ferdinand Hellers	g 2560 (- 5)
3. Harry Schüssler	g 2540 (+10)
4. Tom Wedberg	m 2515 (+ 5)
5. Lars Karlsson	g 2510 (- 5)
6. Jonny Hector	m 2500 (+15)
7. Stellan Brynell	m 2485 (+20)
8. Axel Ornstein	m 2460 (-)
9. Ralf Åkesson	m 2445 (-)
10. Roland Ekström	m 2445 (-5)
11. Michael Wiedenkiller	m 2440 (+10)
12. Dan Cramling	m 2425 (- 5)
13. Thomas Ernst	m 2425 (-35)
14. Christer Bergström	m 2420 (-)
15. Lars-Åke Schneider	m 2420 (-40)
16. Björn Ahlander	f 2415 (-)
17. Nils-Gustaf Renman	m 2410 (-)
18. Bengt Svensson	f 2405 (+30)
19. Thomas Welin	m 2400 (+ 5)
20. Jan Johansson	f 2390 (+25)
21. Robert Callergård	2390 (- 5)
22. Lars Degerman	f 2385 (-)
23. Rikard Winsnes	2385 (+30)
24. Ingvar Andreasson	2375 (-10)
25. Robert Bator	m 2375 (+ 5)
26. Christer Niklasson	m 2375 (-)
27. Bengt Lindberg	f 2365 (-)
28. Ove Kinnmark	2365 (-)
29. Mats Sjöberg	f 2365 (-)
30. Johan Ingbrandt	f 2360 (- 5)
31. Bengt Hammar	f 2360 (+20)
32. Ingemar Kristiansson	2360 (-)

33. Caspar Carleson	f 2355 (-)
34. Christer Hartman	m 2355 (-)
35. Jaan Eslon	m 2350 (-15)
36. Richard Wessman	2350 (-20)

Damer

1. Pia Cramling	g 2480 (-)
2. Borislava Borisova	m 2180 (-)
3. Jolanta Dahlin	f 2140 (-)
4. Anna Benér	2085 (-10)
5. Anneli Dalmau	2045 (-)

VÄRLDSTOPPEN

1. Garri Kasparov, Sovjet	2775 (-)
2. Anatolij Karpov, Sovjet	2755 (+ 5)
3. Vassilij Ivantjuk, Sovjet	2660 (+25)
4. Nigel Short, England	2660 (+10)
5. V Kortschnoi, Schweiz	2655 (+45)
6. Valerij Salov, Sovjet	2645 (+15)
7. Michail Gurevitj, Sovjet	2640 (+50)
8. Jan Timman, Holland	2635 (+25)
9. Ljubomir Ljuubojević, Jugoslavien	2635 (+55)
10. Ulf Andersson, Sverige	2635 (+15)

Damer

1. Judit Polgár, Ungern	2555 (-)
2. Zsuzsa Polgár, Ungern	2520 (+10)
3. Maja Tjiburidanidze, Sovjet	2495 (-25)
4. Pia Cramling, Sverige	2480 (-)
5. Nana Ioseliani, Sovjet	2470 (-10)